

Glasilo Občine Kanal ob Soči, letnik IX, številka 31, september 2011

M o s t

V SREDIŠČU

Nasilje v družini
4

GOSPODARSTVO

Težki časi za podjetnike
8-9

IZOSTRITEV

Dvajset let
samostojnosti
16-17

Anhovo-Deskle

Avče

Kal nad Kanalom

Kambreško

Kanal

Levpa

Lig

Ročinj-Doblar

IZ VSEBINE

Več nasilja v družini	4
Tržnica je odprta, kaj sedaj?	5
Internet "džla"	6
Plakativanju na črno šteti dnevi	7
Težki časi za podjetništvo	8
Folklorna skupina v Kalu	10
Tradicija prinesla dvajsete skoke	11
Knjižnica pod krošnjami	13
Obnovljena sv. Genderca	14
Mini arboretum v Ročinju	15
Dvajset let samostojnosti	16
Kanalsko gledališče ima 15 let	18
Kogojevi dnevi	19
Vojeslav Mole, 125-letnica rojstva	20
V šolah ponovno vrvež	22
Nova ekipa OK Salonit Anhovo	27
Klenim stoletnicam se je pridružil stoletnik Stanko	28

Fotografija na naslovnici:
Počasi se daleč pride, avgust 2011
Foto: Toni Dugorepec

Foto: Nataša Bucik Ozebek

Uspešno podjetništvo je tek na dolge proge

Smaragdna pot Soče, ki je pravi biser med rekami, odpira možnosti za razvoj najrazličnejših turističnih dejavnosti. Tu so možnosti za ribolov, kolesarjenje, ekstremne in druge športne dejavnosti. Vse to so izjemne razsežnosti, ki jih lahko izkoriščamo tudi v naši občini.

Turizem me zanima že od malih nog, zato ni čudno, da sem po poklicu turistični tehnik in pravi entuziast. Pri malem podjetništvu igra po mojem veliko vlogo prav ljubezen do dela, zato me pri delu z gosti vedno vodi slogan, turizem smo ljudje.

Sicer pa smo sami začeli z majhnimi koraki. Z možem sva razmišljala, kaj naj narediva iz opuščenega kmečkega poslopja. Lahko bi ga porušila, zgradila garažo ... na koncu pa je prevladala moja turistična žilica in sva se odločila, da bova doma uredila prenočišča. Naša občina nama je pomagala z nepovratnimi sredstvi za opremo turističnih sob in tako je najina dejavnost stekla.

Po šestih letih smo pred novim korakom. Že pred časom sem si zamislila, da bi našo dejavnost v Zagori nadgradila s hotelom in mi bo to, kakor vse kaže, počasi le uspelo. Pred tremi leti smo namreč odkupili staro šolo v Šmartnem, ki je na odlični lokaciji, z lepim razgledom na Novo Gorico in Brda. Zamisel o tem je nastajala na mojih poteh v službo v Brda, ob tem pa moram povedati, da so me mož in vsa družina ves čas podpirali. In to je osnova, da se podjetnik sploh lahko poda na takšno pot. Uspešno podjetništvo je tek na dolge proge, do cilja pa pridemo z majhnimi koraki. Današnji čas ni najbolj naklonjen velikim investicijam, verjamem pa, da je dodana vrednost družinskega podjetja čas, ki ni omejen na osemurni delavnik. In v tem vidim veliko prednost takšnih podjetij. Če je namreč menedžer svojemu delu predan, bo vsako podjetje uspešno, ne glede na trenutne razmere. Prav v tem sama vidim tudi izziv in priložnost. Prav tako moramo presegati občinske meje. V Evropi odprtih mej smo že zdavnaj spoznali, da je Slovenija kot varna dežela zelo zanimiva za Evropejce. Lepa priložnost za vse občine pa je tudi skupen razvoj turistične destinacije Smaragdna pot.

Sama obenem verjamem, da mora naša občina staviti predvsem na turizem. Zato župana in občinske svetnike vedno pozivam k širšemu razmišljanju o tem, kaj nam turizem pomeni. Njegovega razvoja ne smemo načrtovati v okviru enega županskega mandata, temveč veliko bolj dolgoročno.

Vesna Valentinčič

Naglica pri obrtni coni je lahko tvegana

Občina lahko gospodarstvo pospešuje tudi z oddajanjem objektov po ugodnih cenah in s finančnimi podporami pri samozaposlovanju

Lea Širok

Mesec september je bil gospodarsko obarvan, saj ste z gospodarstveniki prvič organizirali okroglo mizo in poskušali ugotoviti, katere pogoje je potrebno še zagotoviti za razvoj gospodarstva.

Občina je dolžna slediti težavam obrtnikom, čeprav nima prav velikih možnosti, da bi jim pomagala. Kljub temu bomo na osnovi tega, kar so nam povedali, njihove težave poskusili tudi rešiti.

Recimo, lahko jim ponudimo objekte v naši lasti. Na Kanalskem Vrhu bodo kmalu na voljo prostori, ki bi jih lahko našim obrtnikom oddali v najem. V stavbi na Srednjem bomo za krajane uredili manjšo dvorano, večji del pa bi prav tako lahko oddali v najem za poslovno dejavnost.

V proračunu lahko zagotovimo sredstva za pomoč pri odplačevanju kreditov, morda v obliki subvencionirane obrestne mere, čeprav večjega povpraševanja obrtnikov po finančni pomoči zaenkrat ne beležimo. Pri nas razmere verjetno še niso tako kritične kakor v mnogih delih Slovenije, kjer so delavci res ogoljufani, kjer jim ne plačujejo, morda niti ne vedo, da nimajo plačanih prispevkov.

Izhod iz te krize je tudi v samozaposlovanju, čeprav je slišati kritike, da bo na ta način še več revežev. Mislim, da je dovolj sposobnih, izobraženih, ambicioznih mladih posameznikov, ki bi si z začetnim kapitalom želeli odpreti svojo dejavnost. Poleg države, jim lahko dodatno pomaga še občina. V kakšni obliki - subvencija ali ugoden kredit - pa bi moral odločiti občinski svet.

Poleg tega obstaja tudi Javni sklad za razvoj malega gospodarstva Goriške, v katerega prispevamo 40.000 evrov na leto. Tu bi bilo za preveriti, ali denar uspejo razdeliti ali pa so razpisi mogoče preveč zapleteni. Možnosti za razvoj samostojnih dejavnosti smo to poletje pri nas še povečali, saj imamo celotno občino pokrito z internetnim omrežjem. Recimo, prevajalec, grafični oblikovalec ali arhitekt lahko sedaj dela od doma tudi v Levpi ali na Srednjem, kjer so poslovni prostori tudi veliko cenejši. Enako podpiram tudi samozaposlovanje v kmetijstvu.

Kakšno pa je vaše stališče glede obrtne cone?

Prenagljena izgradnja obrtne cone je še posebej v tem času lahko zelo tvegana. Nepremičnine ne gredo več tako za med, kakor pred leti. Lahko bi se zgodilo, da bi ostala prazna. Prav tako se moramo vprašati, ali bi bila dovolj konkurenčna, saj so naše prometne povezave izjemno slabe.

Čez poletje ste na spletni strani občine objavili anketo, v kateri ste občane vabili, da vam pomagajo izbrati najprimernejšo dejavnost v dosedanji piceriji v Kulturnem domu v Desklah. Odzivi občanov so bili različni, veliko je bilo tudi kritik o tem, da odgovornost o prihodnosti lokala na pomembni točki v Desklah prelagate na občane. Bil sem presenečen nad številnimi pomisli o tem, zakaj izvajamo anketo, saj gre za povsem preprosto stvar. Glede lokala bi se lahko odločil sam, lahko bi to naredil občinski svet, ne vem pa zakaj te pravice ne bi dali tudi prebivalcem Deskel in drugim občanom.

Župan Andrej Maffi, foto: Bruno Bizjak

Izhod iz te krize je tudi v samozaposlovanju, čeprav je slišati kritike, da bo na ta način še več revežev. Mislim, da je dovolj sposobnih, izobraženih, ambicioznih mladih posameznikov, ki bi si z začetnim kapitalom želeli odpreti svojo dejavnost. Poleg države jim lahko dodatno pomaga še občina. V kakšni obliki - subvencija ali ugoden kredit - pa bi moral odločiti občinski svet.

Ker je bilo do sedaj z najemniki tega prostora veliko težav, smo hoteli vedeti, kakšen je utrip med krajani. Rezultati, ki smo jih dobili, govorijo o tem, da smo ravnali prav, saj so takšni, kakršne smo si dejansko tudi želeli. Po odgovorih lahko sklepamo, da bi bila za te prostore najprimernejša dejavnost med slaščičarno, kavarno, barom in čajnico, nikakor pa ne gostilna, pivnica ali picerija.

Razpis za najem bomo sedaj še lažje pripravili, saj bomo upoštevali želje krajanov. Sicer se zavedamo, da bomo ponudnika težje našli, če bomo možnosti močno omejili, vendar glede na lokacijo ob Kulturnem domu je prav, da bo tudi ta lokal čim bolj „kulturni“.

Se bo spremenila zunanja podoba lokala?

Zunanjo podobo bomo vrnili v stanje, za katerega je pridobljeno gradbeno dovoljenje. In to je lokal s pokrito teraso. Prejšnji najemnik jo je samovoljno zaprl in smo res težko dosegli, da bomo to končno uredili in s tem invalidom ponovno omogočili nemoten dostop do Kulturnega doma.

Kako pa odgovarjate na kritike o tem, da ste v zadnjem polletnem obdobju realizirali premalo načrtovanih investicij?

Ne samo da smo delali, močno smo delali: na razpisih, izboru izvajalcev, reševali smo pritožbe, grožnje o reviziji. Poleg tega je za poletje, ko je čas dopustov, običajno, da gre vse malo počasneje.

Občina večino denarja porabi od septembra dalje. Trenutno imamo 44 odstotno realizacijo odhodkov, kar

je za avgust visok odstotek, z nekaj večjimi plačili, ki jih bomo opravili v naslednjih tednih pa bo kmalu tudi 64 odstotna. Investicije so namreč že vse v teku: gradimo vodovod, kanalizacijo in dve čistilni napravi v Kanalskem Vrhu, čakamo gradbeno dovoljenje za razvod vodovodnega omrežja po Kalu nad Kanalom, končujemo gasilski dom Avče, za večnamensko dvorano v Kanalu izbiramo že notranjo opremo, nadaljujemo gradnjo kanalizacije v Ložicah ter pripravljamo idejni načrt za izgradnjo vodovoda proti Levpi in drugim zaselkom na Banjski planoti.

Rezultati ankete: dejavnost v gostinskem lokalu v Desklah

Na spletni strani TIČa in občine je mnenje izrazilo 145 občanov.

- pivnica: 9
- picerija: 9
- slaščičarna: 34
- kavarna: 15
- bar: 20
- čajnica: 22
- gostilna: 26
- nič od naštetega: 10

Na Severnem Primorskem vse več nasilja

Žrtve nasilja so večinoma ženske, otroci, starejši in naša občina pri tem ni izjema. Opravičila za nasilje seveda ni, poudarja naša sogovornica Majda Pušnar.

Tekst in foto: Lea Širok

Majda Pušnar

V primerih, ko se žrtve odločijo za prijavo in si potem, tudi zaradi zgrešenih občutkov krivde premislijo, za nasilneža ni nobenih posledic: »Prijava je osnova, da v družini sploh lahko posredujemo. Zakon pa nam nalaga, da delamo tako z žrtvami, kot z nasilneži.«

V primerih družinskega nasilja pokličemo telefonsko številko 113.

Foto: Toni Dugorepec

Nasilje v družini je težko natančno popisati, saj poleg prijavljenih primerov obstaja še vrsta neevidentiranega nasilja, ki ga socialni delavci pogosto odkrijejo pri delu na terenu. Večji pregled pa sedaj omogoča pravkar vzpostavljena baza. Koordinatorica za obravnavo nasilja v družini za območje celotne Goriške regije na Centru za socialno (CSD) delo v Novi Gorici je **Majda Pušnar** iz Kanala. Na novogoriškem Centru je zaposlena že 28 let. Prvih 20 let je bila pristojna za področje mladostnikov, sedaj pa že sedmo leto dela kot koordinatorka za obravnavo nasilja v družini za Goriško regijo, ki obsega delovanje štirih CSD (Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica in Tolmin). O razmerah na severnem Primorskem nekaj povedo že podatki o številu intervencij in ukrepov prepovedi približevanja (PP) ob prijavi nasilja, saj opažajo, da število prijav nasilja narašča: »V zadnjih petih letih smo zabeležili 198 intervencij in 163 izrekov ukrepa prepovedi približevanja. Največ ukrepov je bilo izrečenih na območju delovanja Policijske postaje Nova Gorica, posamezni primeri pa so v manjših občinah. V naši občini imamo vsako leto par izrečenih ukrepov PP ali drugih intervencij, ki so v glavnem povezani z nasiljem v družini.« Najbolj prisotno je fizično nasilje, ki se pojavlja skupaj z drugimi vrstami nasilja, najpogostejše psihičnega. Starejši so pogosto žrtve ekonomskega nasilja in zanemarjanja: »Starejši vse pogostejše ostajajo pri svojih tudi zaradi dragih domov. Dogaja se, da jih zaradi denarja dobesedno izsiljujejo, da jih puščajo v

nezakurjenih stanovanjih, brez primerne oskrbe... Odkar smo uvedli Centre pomoči na domu to nasilje lažje zaznavamo, saj ga oskrbovalke na domu lahko zaznajo. Starejši zaradi strahu pred nasilneži težko prijavljajo nasilje, ker se bojijo posledic, ki sledijo prijavi.« Novi Zakon o preprečevanju nasilja v družini iz leta 2008 je vrste nasilja zelo natančno opredelil, še posebej, če so vanj vpleteni otroci. »Po tem zakonu so otroci žrtve nasilja tudi v primerih, če so priče nasilnega dogodka v družini,« pojasnjuje Pušnarjeva. Žrtve se za prijavo večinoma odločijo po dolgotrajnem nasilju, ko razmere res niso več vzdržne: »Kar včasih vidimo na intervencijah, je shrljivo. Kljub temu zakonodaja kot žrtve obravnava le tiste, ki nasilje prijavijo in se vključijo v načrt pomoči, saj mora žrtev aktivno pristopiti k reševanju svojih težav. Skupaj izdelamo načrt pomoči in individualni varnostni načrt. V posameznih primerih pa k obravnavi na multidisciplinarni tim povabimo strokovne delavce iz drugih institucij (zdravstvo, šolstvo, policija, tožilstvo...), da bi žrtvam lahko kar najbolj pomagali.« Žrtve nasilja pogosto prijavijo, ko pa so zaslišane, ga zanikajo: »Prijava je osnova, da v družini sploh lahko posredujemo. Zakon pa nam nalaga, da delamo tako z žrtvami, kot z nasilneži.« Najprej poskrbijo za žrtve, nato pa se pogovorijo s storilcem. Pušnarjeva skrbi prav za področje prve socialne pomoči nasilnežu: »Nasilnežu predstavimo dejstva o tem, da je nasilje nedopustno. Nato predstavim zakonodajo ter ponudim oblike pomoči na Centru in izven njega. Žrtve pomoč običajno sprejmejo, nasilneži pa krivde večinoma ne priznajo. Tudi zato bo naš CSD na jesen organiziral trening socialnih veščin Društva za nenasilno komunikacijo. Ker bo program v Novi Gorici, se jih bo mogoče več odločilo za vključitev. Vsekakor bi morali nasilneža zakonsko obvezati, da se vključi v program. Na žalost je vključitev prostovoljna in jih ne moremo prisiliti, da se vključijo.« Največ nasilnih dejanj je ponoči, konec tedna, med prazniki in dopusti, ko so ljudje več časa skupaj. Zagotovo pa na porast nasilja vplivata tudi brezposelnost in gospodarska kriza: »Med glavnimi vzroki so alkoholizem, zasvojenost z drogami, psihične težave. S psihično motenimi nasilneži je najtežje delati, saj niso kritični do svojega ravnanja in odklanjajo zdravljenje,« pojasnjuje Pušnarjeva. Največji problem je začaran krog družinskega nasilja, ko se nasilneži in žrtve navadijo na takšen odnos in ne najdejo poti iz njega: »Razveseljivo pa je, da žrtve pogosto tudi same poiščejo pomoč pri nas.« Prijavljanje spodbujajo tudi javne razprave, mediji, ukrepi prepovedi približevanja. Za varnost žrtve je dobro poskrbljeno: »Ko žrtev prijavi nasilje, ji lahko na njeno željo nemudoma zagotovimo varen prostor v naši mreži skrivnih namestitvev. Naš krizni center pa dela noč in dan, 365 dni v letu, tako da so prijave mogoče kadarkoli. Žrtev nasilja naj pokliče telefonsko številko 113. Iz Operativno komunikacijskega centra nato pokličejo dežurnega na naši interventni službi, ki lahko kadarkoli vzpostavi stik z žrtvijo.« To področje dela je zelo obremenjujoče in marsikdo zdrži le nekaj let, dodaja Pušnarjeva: »Tudi zato delamo v parih. Lahko si strokovno pomagamo in si porazdelimo psihično obremenitev. Zelo pomembno je, da je nova zakonodaja vpeljala obvezno timsko delo različnih ustanov, saj tako strokovnjaki s svojim znanjem prispevajo k celostnemu reševanju problema.«

Tržnico smo odprli, kaj pa sedaj?

Tržni dan v Kanalu bi lahko bila sobota

Lea Širok

Foto: Toni Dugorepec

Kakšen bi lahko bil tržni dan v Kanalu smo se prepričali 14. avgusta, ko so kanalsko tržnico uradno odprli.

Številni obiskovalci so poskusili nekatere dobrote ter od prvih prodajalcev že kupili izdelke, ki bodo v prihodnje del tržnega vsakdana.

Prvi delovni dan so se na stojnicah predstavila posamezna občinska društva ter ekološki pridelovalci iz kanalske občine in bližnje okolice. Ponudili so najrazličnejše izdelke, od bio pridelkov, do keramike in dizajna.

Novo parkirišče ob tržnici pa so v okviru prireditve Skoki z mosta prvič preizkusili starodobni avtomobili in motorji.

Prebivalci občine so na tržnico čakali veliko dlje, kot je bilo sprva načrtovano. Župan **Andrej Maffi** je pojasnil, da so se pri gradnji pojavile težave zaradi značilnosti terena: „Tržnico smo rojevali zelo dolgo, vendar če pomislim na ceno, mi ni žal, da smo čakali malo več. Sicer smo računali, da pri gradbenih delih ne bo težav, pa se je zapletlo zaradi zalednih voda. Poleg tega smo gradili v centru mesta in so izvajalci morali biti bolj pozorni, nato je prišlo obdobje dežja, potem smo zaradi

manjših sprememb morali pridobiti novo gradbeno dovoljenje, čas je pa tekel. Dobra stran tega je, da smo privarčevali dvesto tisoč evrov, tako da nas je tržnica stala pol milijona namesto sedemsto tisoč evrov.“ Da je tržnica pomembna pridobitev za vse prebivalce, je poudaril tudi predsednik Krajevne skupnosti Kanal, **Marko Bucik**.

Ponudniki in obiskovalci prvega tržnega dne so bili soglasni, da mora tržnica čim prej zaživeti. **Andreina Tinta** iz Kanala izdeluje nakit in zagotavlja, da bo na tržnici tudi v prihodnje ponujala svoje izdelke, saj je to lepa priložnost za zaslužek: „Od tega bo tako imelo nekaj lokalno prebivalstvo, pa tudi turisti bodo na tržnici lahko našli kaj zase, kar je seveda pomembno za promocijo kraja.“ Tržnica bo spodbujala proizvodnjo in pridelavo domače hrane, s tem pa tudi bolj zdrave načine prehranjevanja. Na njej je mesto dobil tudi mlekomat kmetije **Klavdija Skrta**, ki je poudaril, da na tržnici prodajo še več mleka, kakor prej, kar govori tudi o tem, da so jo občani sprejeli.

Vendar pa je bil 14. avgust edini tržni dan doslej.

Ponudnike bo namreč treba posebej motivirati, da bi

začeli prihajati, prav tako pa se bodo na tržnico morali navaditi občani. Tega se zavedajo tudi na občinski upravi. „Iz izkušenj drugod vemo, da brez spodbujevalnega in strokovnega dela s ponudniki, tržnica še dolgo ne bo prostor, ki bi polno živel,“ pojasnjuje **Rosana Ščančar**, višja svetovalka za gospodarstvo in finance. Zato je občina v okvir projekta LAS prijavila različne aktivnosti, ki vključujejo motivacijske in strokovno. izobraževalne aktivnosti za obstoječe in potencialne nove ponudnike, ki naj bi prodajali na naši tržnici. V jesenskih in zimskih mesecih tako zanje načrtujejo tri delavnice. Uvodna delavnica v septembru bo pretežno motivacijske narave. „Prisotna strokovnjakinja bo seveda odgovarjala tudi na konkretna vprašanja. Na tej delavnici bi se tudi dogovorili, kateri bi bil tržni dan v Kanalu (verjetno sobota) in kako bi se organizirali, da bi že letos vsaj nekateri ponudniki pričeli s prodajo,“ dodaja **Nika Testen**, strokovna svetovalka v TIC-u. Seveda pa lahko na tržnici v Kanalu že sedaj prodaja vsakdo, ki se predhodno prijavi in pridobi soglasje občine. Poleg tega mora imeti urejeno vso dokumentacijo, ki jo določa zakonodaja.

Ekološko pridelana hrana. Foto: Lea Širok

Stari dobri fičko. Foto: Toni Dugorepec

Kimljeva kava iz Levpe. Foto: Lea Širok

Internet „djla“

V poletnih mesecih, ko se je večina občanov predajala uživanju ob morju, je kanalska občina skupaj z družbo KATE-Wing vzpostavila brezžično internetno omrežje po skoraj celotni občini.

Marko Maffi, pooblaščen predstavnik občine za brezžično internetno omrežje

Foto: Toni Dugorepec

Po mnogih neuspešnih poskusih z dosedanjimi ponudniki internetnih storitev in po zavrnitvi projekta severnoprimorskih občin na razpisu Ministrstva za visoko šolstvo smo z družbo KATE-Wing le našli skupen jezik in pričeli z izgradnjo brezžičnega omrežja.

V prvi fazi smo postavili šest oddajnikov, ki nudijo dostop do interneta in IP telefonije in so preko optičnega kabla vezani na centralo v Novi Gorici. Postavili smo tudi 'online web' kamero, ki si jo lahko ogledate na www.lokalway.net. S prvo fazo smo tako pokrili več kot 70 odstotkov občine.

V drugi fazi nameravamo pokriti še preostali del občine, postaviti še drugo 'online web' kamero ter za del občine zagotoviti televizijski signal. V turistične namene bomo v centru Deskel in Kanala vzpostavili

brezžično točko dostopa do interneta in elektronske pošte.

S postavitvijo brezžičnega internetnega omrežja želimo omogočiti uporabo interneta vsem, tudi tistim, ki zaradi tehničnih razlogov tega do sedaj niso mogli. Samo omrežje bo koristilo režijskemu obratu, saj je omogočen nadzor črpališč, vodohranov in čistilnih naprav kar preko interneta. Koristilo bo tudi vsem šolarjem, dijakom ter študentom saj se zavedamo, da je v današnjem času internet nuja in ga zato želimo pripeljati v vsako gospodinjstvo.

Ceprav se je izgradnja internetne povezave za celotno občino pred tremi meseci zdela nemogoča, se danes lahko pohvalimo s kvaliteto storitvijo interneta, IP telefonije ter kmalu tudi internetne televizije. No, včasih pa le drži: nemogoče, je mogoče!

Pogleda na lokal v Kulturnem domu Deskle

Dosedanji najemnik meni, da je prostor primeren za gostinsko dejavnost, upravnik kulturnega doma pa poudarja, da si želijo bolj mirno dejavnost in odstranitev letnega vrta, ki kazi podobo doma

Nataša Bucik Ozebek

Kulturni dom Deskle nekoč...
Foto: Arhiv KD Svoboda Deskle

...in danes. Foto: Nataša Bucik Ozebek

Pogled dosedanjega najemnika

David Mlinar je bil od leta 2008 najemnik lokala ob kulturnem domu, po treh letih se je odločil picerijo zapreti. „Prvi razlog za moj odhod je bila previsoka najemnina, ki jo je občina pričakovala od mene. 1680 evrov najmnine na mesec je za Deskle absolutno preveč, občino sem prosil za začasno znižanje najmnine, a zato ni bilo posluha,“ pravi Mlinar. K odhodu so ga spodbudile še težave s pokrito teraso in slabši promet v času gospodarske krize. Po dosedanjih izkušnjah meni, da je lokal primeren za gostinsko dejavnost, posel v njem pa bi živel in preživel le, če bi občina popustila pri višini najmnine, je prepričan. Priznava, da zadnjih nekaj mesecev občini ni plačeval najmnine, težko pa se strinja z njihovimi pogoji, da mora sedaj iz lokala izprazniti ves inventar in podreti skoraj novo peč, sam pa je moral inventar od prejšnjega najemnika v celoti odkupiti. „Ni prav, da občina dela take razlike,“ zaključuje Mlinar, ki z občino sedaj spor rešuje na sodišču.

Pogled upravnikov Kulturnega doma

Za Kulturni dom v Desklah skrbi domače Kulturno društvo Svoboda. Na leto se v domu zvrsti med 70 in 80 različnih prireditev, v njem vadijo tri gledališke skupine, pevski zbor, godba na pihala, v njem deluje

knjižnica in godbeniška šola. V društvu zato opozarjajo, da je potrebno premisliti, kakšna dejavnost sodi v lokal ob kulturnem domu. „Že najmanj 15 let opozarjamo, da vsakršna dejavnost sem ne sodi,“ pravi **Aleksander Žnidarčič**, upravnik kulturnega doma in član društva. „Vseeno nam je, kdo je najemnik, ni nam pa vseeno, kaj tukaj počne. Pri tem res nimamo besede, zato bi pogoje dela v lokalu moral določiti lastnik, torej občina. Osnovni namen doma je kulturna dejavnost, lokal je samo ena od dejavnosti, ki ne sme biti prevladujoča, posebej pa ne sme ovirati ali motiti osnovne kulturne dejavnosti,“ meni Žnidarčič, ki za dom skrbi 32 let. Velikost lokala, v katerem je bila prvotno majhna kavarnica s slikami Janeza Pirmata na stenah, se je skorajda podvojil, iz kavarnice pa je enkrat nastal bife, drugič menza, nazadnje picerija. „Predvsem je med predstavami moteč hrup njihovih gostov, problematične so neočiščene sanitarije, s sajami od peči za pico zamazani dimnik, streha in fasada doma,“ našteva Žnidarčič. „Lokal ne bi smel biti prevelik, predvsem pa mora imeti primerne najemnika, ki mu ni mar samo dobiček,“ pravi. **Daniela Schilling**, predsednica KD Svoboda Deskle pa ga dopolni, da si v društvu želijo „prijetnejše mirne dejavnosti, predvsem pa odstranitev zunanjega zaprtega letnega vrta, ki kazi podobo doma.“

Plakatiranju na črno šteti dnevi

Občinski svetniki so na julijski seji med drugim v prvem branju potrdili Odlok o plakatiranju v občini, ki ureja tudi postavljanje transparentov

Tekst in foto: Lea Širok

Na zadnji seji pred poletnimi počitnicami so kanalski občinski svetniki soglasno sprejeli odloke, ki urejajo področje ravnanja z odpadki: odlok o koncesijah, tehnični pravilnik o zbiranju in prevozu ter pravilnik o obračunavanju stroškov. Za izvajanje javne službe bodo podelili koncesijo, poslovanje koncesionarja pa bo nadzirala medobčinska uprava štirih posoških občin.

Dobršen del razprave so namenili ločenemu zbiranju biološko razgradljivih odpadkov. Predstavniki novogoriške Komunale so pojasnili, da še ne vedo, kako bodo nadzorovali njihovo odlaganje, in kako bodo z manjšimi računi za odvoz nagrajevali prebivalce, ki se bodo odločili za kompostiranje. Glede izvajanja nove uredbe o ravnanju z biološko razgradljivimi gospodinjstskimi odpadki so povedali, da so rjave zabojnike že namestili tudi na ekoloških otokih v naši občini. Večji problem pa predstavlja odvoz, ki ni vključen v sedanjo ceno. Enako nedorečeno je vprašanje evidenc kompostov, določene pa so tudi kazni za nespoštovanje uredbe.

Občinski svetniki so daljšo razpravo namenili tudi prvemu branju odloka o plakatiranju v občini. Trenutno veljavni akt s tega področja je iz leta 1996, vendar v njem ni urejeno postavljanje transparentov na dveh na novo urejenih lokacijah v Kanalu in v Desklah. Odlok določa, da je plakatiranje dovoljeno le na za to določenih mestih, plakati pa morajo biti postavljeni tako, da ne ovirajo prometa, namembnosti prostora in ne kazijo videza okolja. Stalna plakarna mesta so tako v Kanalu, Desklah, Bodrežu in Ročinju. Novi odlok ureja tudi postavljanje transparentov.

Namesčati jih bo mogoče le začasno in za obveščanje občanov o prireditvah, ki jih organizira občina, za njihovo postavljanje in odstranjevanje pa je zadolžen občinski režijski obrat. Svetniki so največ pripomb imeli na predlagano ceno postavljanja transparentov. Svetnik **Marko Bucik** (DeSUS) je menil, da je 112 evrov absolutno preveč. **Slavko Jereb** (Nsi) je predlagal, naj za lokalna društva in uporabnike ceno znižajo na dvajset odstotkov od predlagane. **Viljem Urbančič** (SD) je opozoril, da bi odlok moral urejati tudi plakatiranje za gospodarske subjekte. Župan **Andrej Maffi** je pojasnil, da jim občine po novem zakonu ne morejo več zaračunavati taks, podžupan **Ivan Humar** (Nsi) pa je dodal, da koprška občina na svojem ozemlju zaračunava takso na reklamne panoje. **Hasib Brdar** (Zares) je dodal, da bodo morali biti plakati žigosani in da je potrebno urediti panoje. **Jože Valentinčič** (SDS) je menil, da bi morali plakate, ki so postavljeni brez dovoljenja, odstraniti na stroške kršitelja. Obenem je opozoril na transparente in plakate nekaterih podjetij ob Soški cesti, ki so jih tja postavili navkljub temu, da je v petnajstmetrskem varovalnem pasu ob Soči to dovoljeno le s soglasjem Direkcije za ceste, izven tega pasu pa bi morali imeti soglasje lastnika. **Milenka Pavlin** (SD) je ob tem poudarila, da je potrebno natančno določiti tudi premična plakarna mesta in opredeliti, komu so namenjena.

Odlok določa, da je plakatiranje dovoljeno le na za to določenih mestih, postavljeni pa morajo biti tako, da ne ovirajo prometa, namembnosti prostora in ne kazijo videza okolja. Stalna plakarna mesta so tako v Kanalu, Desklah, Bodrežu in Ročinju.

Večina se je tudi strinjala, da bi za reklamno oglaševanje vendarle morali najti način, kako zaračunati plakarno prostor, še posebej za jumbo plakate. Globa za nedovoljeno plakatiranje bo 100 evrov za fizične osebe in 500 evrov za pravne osebe. Odlok o plakatiranju so svetniki v prvem branju potrdili s 14 glasovi.

Sledile so še pobude in predlogi. **Klemen Stanič** (LDS) je poudaril, da je potrebno zunanjo podobo picerije v Desklah vrniti v prvotno stanje. **Mira Bandelj** (SD) je povedala, da se krajani Anhovega pritožujejo zaradi velikega števila tigrastih komarjev in da zahtevajo odgovore Salonita ter Inštituta za varovanje zdravja. Krajani Ložic in Globnega pa še vedno nasprotujejo deponiji gramoz, zato je zahtevala, naj občina do septembrske seje pripravi seznam deponij v občini in podatke o tem, koliko so uporabniki prispevali v občinski proračun. Po mnenju **Ivana Piriha** (SLS) je potrebno parkiranje na Trgu svobode v Kanalu urediti z modro cono. Marko Bucik (DeSUS) pa je posredoval želje oziroma kar zahteve krajanov Kanalskega Vrha, da jim občina za potrebe krajevne skupnosti namesto prostorov SENG-a ob jez, dodeli občinsko stavbo v središču kraja.

Težki časi za podjetnike

V kanalski občini deluje 159 samostojnih podjetnikov, obrtnikov in gospodarstvenikov, ki se vsak po svojih močeh trudijo živeti in preživeti krizne čase.

Tekst in foto: Nataša Bucik Ozebek

Predstavniki občine, Obrtne zbornice...

Na okrogli mizi o podpornem okolju, ki jim ga lahko nudi občina, so izpostavili, da mladi podjetniki težko pridejo do zagonskih sredstev, da javni razpisi domačim obrtnikom ne režejo kruha, posebej pa so opozorili na diskriminatorno uredbo o obmejnih problemskih območjih, ki proslcem iz kanalske občine na razpisih ne prinaša točk. Družina Gabrijele Ipavec v Ročinju snuje turistično dejavnost, na razpisu so zato že dobili nepovratna sredstva. „A vrtimo se v začaranem krogu. Ker smo novo podjetje, nimamo bilanc in imamo zato pri bankah zaprta vrata,“ pravi Ipavčeva in opozarja na problem lastnih začetnih sredstev. Da začetniki ne morejo kar takoj zaprositi za velika posojila in da morajo začeti korak za korakom, priznava tudi

Vida Štucin, vodja Javnega sklada malega gospodarstva Goriške, v katerega kanalska občina letno prispeva 40.000 evrov. „Sklad že od leta 2004 daje proslcem brezobrestna posojila. Letos je bilo na voljo 1,7 milijona evrov razpisanih sredstev, razpis je še vedno odprt, a gre proti koncu,“ pravi Štucinova, ki jo veseli, da so letos po dolgih letih prejeli šest vlog za brezobrestna posojila tudi od kanalskih podjetnikov in obrtnikov. Omenjena sredstva niso namenjena reševanju likvidnostnih težav temveč vlaganju v razvoj in nova delovna mesta, zato **Bruno Mihelj** iz Regijske razvojne agencije Severne Primorske obrtnike in podjetnike spodbuja k sodelovanju in

povezovanju. „Pogoji zapodjetništvo so v ruralnem okolju zaradi velike razdrobljenosti zelo neugodni. Ne prihaja do primernih stikov med podjetji, ki bi omogočali hitrejši razvoj, zaposlovanje in internacionalizacijo. Inovacije se dogajajo v velikih centrih,“ opozarja.

Diskriminacija na razpisih

Pogosto so do podjetnikov nepravilni tudi državni ali evropski razpisi. „Izpostavil bi uredbo o obmejnih problemskih območjih, v kateri piše, da občina Kanal po točkovniku dobi nič točk. To očitno pomeni, da smo skrajno razviti, medtem pa občine, ki imajo v primerjavi z nami neprimerno boljše pogoje, dobijo več točk. Občina Vipava denimo sedem. To nas že na samem začetku razpisov, ki se sklicujejo na to uredbo, pusti odzadaj,“ pravi **Damijan Škodnik**, podjetnik iz Ročinja. Tudi višja svetovalka za gospodarstvo in finance na občini **Rosana Ščančar** se s sramotnimi kriteriji za točkovanje ne strinja in je zato od ustreznih služb že zahtevala pisno poročilo. Kritičen do občinske pomoči gospodarstvu je **Miran Ipavec**, direktor podjetja Evrokabel. Poudarja, da v najbolj kriznih časih, ko je njegovo podjetje s 64 padlo na samo enega zaposlenega, od občine ni dobil nikakršne podpore. „Ko si v krizi, ti nihče ne pomaga, z razpisi se pomaga tistim, ki lahko živijo, slabim pa ne,“ je kritičen. Prav tako so si od domače občine in javnih razpisov obetali več kruha gradbinci in obrtniki, a jim slednjega odžirajo sistemski problemi javnih razpisov. „V Kanal hodijo delat obrtniki od drugje, mi pa se vozimo v Bovec in Ljubljano,“ opozarjajo.

Po Poti miru tudi po Kanalskem Kolovratu

Označena dediščina prve svetovne vojne je še bolj dostopna obiskovalcem

Nika Testen, foto: Lea Širok

Leseni količki označujejo Pot miru: Lig

Pečatov, ki jih je za seboj pustila 1. svetovna vojna je veliko tudi na območju naše občine. Ohranjenih je še veliko jarkov, kavern, spomenikov, poti, kjer so potekali hudi boji. Zato želimo to dediščino še bolj izpostaviti in približati ljubiteljem zgodovine, pa tudi ostalim obiskovalcem naših krajev. Občina Kanal ob Soči je skupaj s Fundacijo Poti miru na Kolovratu konec avgusta postavila tri lesene količke, in sicer na lokacijah Kambreško, Lig ter na Koradi. Poleg promocije Poti miru, ki vodi po ostalinah 1. svetovne vojne, je cilj tudi razširiti Poti miru od Zgornjega Posočja preko Kolovrata, Goriških Brd pa vse do morja. Pri postavljanju količkov smo se s Fundacijo dogovorili, da je smiselno postaviti količke tudi na

križiščih, z namenom, da bi obiskovalci lažje sledili Poti miru. Pridobili smo že potrebna soglasja lastnikov zemljišč za nove lokacije, čakamo samo še soglasje Direkcije RS za ceste, nato pa sledi postavitve dodatnih količkov na terenu. Občina Kanal ob Soči sodeluje tudi pri ostalih aktivnostih, ki so predvidene v projektu »Promocija regijske destinacijske organizacije – Smaragdna pot« in za katere smo pridobili sredstva Ministrstva za gospodarstvo. Tako načrtujemo izdajo lokalne in splošne zgibanke na temo vojaške dediščine, postavitve treh informacijskih tabel v občini, oblikovanje kataloga Dolina Soče z opisom območja in ponudbe na območju ob Smaragdni poti.

Cene najema poslovnih površin naj bodo razumne

Anketa o potrebi po novih poslovnih prostorih in površinah, ki jo je občina izvedla med domačimi obrtniki in podjetniki (od vseh 159 je nanjo odgovorilo 11 poslovnih subjektov), je pokazala, da bi sedem podjetnikov s področja gradbeništva, gostinstva, mizarstva, medicinskih storitev in računalništva skupaj potrebovalo okrog 5,5 hektarja poslovnih površin v obrtni coni. Večina tistih, ki prostore potrebujejo, je v poslovno-obrtni coni pripravljenih v celoti oziroma vsaj delno financirati tudi komunalno in poslovno infrastrukturo. **Zoran Simčič**, ki se ukvarja z zidarstvom, občino poziva k razumni ceni najema: „Ta bo odločila, ali bomo ostali v tem prostoru ali šli ven.“ V Plastiku, kjer so letos dobili že četrtega direktorja, bi potrebovali dva hektarja površin. „Tukaj smo prostorsko ujeti, zato smo v dilemi, ali vztrajati na tej lokaciji ali mogoče razmišljati o novi v industrijski coni,“ pravi **Marjan Drnovšček** iz Plastikove kadrovske službe. „Soočamo se s krizo. Vsako leto moramo več delati, da nam isto ostane,“ pravi Drnovšček in dodaja, da je novo vodstvo v Plastiku že napovedalo tudi spremembe: družbo naj bi zapustilo okrog 20 delavcev, na novo pa naj bi jih zaposlili 10. „Veliko dejavnosti za pomoč gospodarstvu sicer že teče,“ zagotavlja župan **Andrej Maffi**, ko govori o

zagotavljanju osnovne infrastrukture, sprejemanju prostorskih načrtov, subvencioniranju in kreditiranju, aktivnemu sodelovanju z obrtno in gospodarsko zbornico ... Pred njim je odločitev, koliko in kako bo lahko občina pomagala pri gradnji obrtne cone. „Najprej moramo dobiti konkretne podatke o vrsti, opremljenosti in velikosti hal, ki bi jih podjetniki potrebovali,“ pravi župan, šele nato se lahko odpravi do lastnika zemljišč, Salonita Anhovo, in dogovarja o

možnostih odkupa, dodaja. Kljub kriznim časom meni, da v občini primanjkuje držnih samostojnih ljudi, ki bi se podali na svojo pot. Mednje vsekakor ni moč šteti družine Valentinčič iz Zagore, ki bo s pomočjo skoraj pol milijona evrov nepovratnih sredstev v Šmartnem gradila hotel. „Pot do njih je bila garaška, a s predanostjo delu je tudi to mogoče,“ optimistična **Vesna Valentinčič** dokazuje, da je moč uspeti tudi danes.

Miran Ipavec

Omizje je bilo dobro obiskano

Nizozemska družina že petič letovala v Kanalu

Na obisk prihajajo k prijateljem, predvsem pa zaradi narave, umirjenega okolja in prijaznih ljudi

Tekst in foto: Lea Širok

Šestčlanska družina učiteljice, sicer Angležinje, **Jan Weites Ferriér**, in bančnega uslužbenca **Gerta Weitesa** iz Groningena na Nizozemskem je letos že petič letovala v Kanalu. Kakor nam je povedala simpatična Jan, so leta 2005 na počitnicah v Poreču spoznali družino **Jožice Kobal** iz Kanala. Ker so se zblížali in postali prijatelji, so ob povratku domov prvič obiskali Kanal in se od takrat vračajo vsako leto.

Gert pojasnjuje, da prihajajo na obisk k prijateljem, zaradi miru in lepe narave: „Radi imamo naravo, gorsko pohodništvo, in tu je veliko živali in rastlin, ki jih pri nas ni.“ Prav biotska raznovrstnost je zanimiva za osemnajstletnega Maica, ki študira biologijo in je tudi odličen fotograf: „Všech so mi narava, krajina, živali in še posebej insekti. Tu jih je res izjemno veliko vrst. Nekaj primerkov bom odnesel tudi s seboj na Nizozemsko.“ Šestnajstletni Connor je navdušen nad Sočo. „Tudi plaval sem v njej, čeprav je kar mrzla,“ še doda. Najmlajša v družini je trinajstletna Megan, ki ugotavlja, da „je v Kanalu zelo lepo, ker imajo odličen sladoled.“ Leto dni starejšemu Brennanu pa je najbolj všeč hrana, „še posebej tista, ki jo pripravlja Jožica“. Kakor pravijo, je hrana pri nas zelo okusna, saj ima vsak svoj vrt, na Nizozemskem pa jo kupujejo v supermarketih, kjer je okus sadja in zelenjave drugačen. „Domačini so zelo prijazni in se trudijo

Družina z Nizozemske in prijateljica Jožica Kobal

govoriti angleško. No, tudi mi že poskušamo govoriti malo slovensko, recimo, dober dan, dobro jutro, hvala, vendar je vaš jezik zelo težak,“ ugotavlja Gert. Simpatično in komunikativno nizozemsko družino bomo naslednje leto skoraj zagotovo ponovno lahko srečali v Kanalu. Njihova gostiteljica Jožica dodaja, da je vedno vesela, ko pridejo. Sicer pa je bil obisk v naši občini po podatkih TICA letos večji od lanskega, največ turistov pa je bilo

avgusta. Do konca avgusta so pri osmih od devetih sobodajalcev zabeležili 562 nočitev, od tega 392 v juliju in avgustu. V avtokampu Korada je bilo od junija do konca avgusta 691 nočitev, od tega so 222-krat prespali državljani Nemčije, sledijo Francozi (93 nočitev), Italijani (76), Slovenci (69), Čehi (40), Nizozemci in Švicarji (38). V kampu pa so kakšno noč gostili tudi turiste iz Nove Zelandije in ZDA.

Bukafest razgibal Vrhavč

Mladina KS Kal nad Kanalom se kljub raznim očitkom in včasih nestrinjanju nekaterih krajanov vztrajno bori za prostor in snuje načrte za nove kulturne dogodke

Tekst in foto: Matej Okroglič

Ko smo lani razrešili dilemo glede imena festivala, ki izhaja iz besede buka, s katero so nekoč poimenovali hrup, ki nastane ob veselicah, domačini pa ta izraz uporabljamo tudi za poimenovanje bukve, ki v gozdovih obdaja našo vas in okolico, smo tudi letos v KS Kal nad Kanalom organizirali dvodnevni festival Bukafest, ki se je odvijal 5. in 6. avgusta. Po večmesečnih pripravah in usklajevanju programa ter enotedenskemu intenzivnemu postavljanju prireditvenega prostora, nam je uspelo festival spraviti pod streho. Pa tudi vreme nam je bilo bolj naklonjeno kot lani, ko smo bili mokri od glave do pet. Prvi dan so festival odprli člani lokalnega banda 7 šrit in obiskovalcem ponudili možnost plesati do zgodnjih jutranjih ur. Sobotni program se je začel z jam sessionom (improvizacijo), ki je bil vreden ogleda, saj so odlični mladi glasbeniki ustvarili neverjetno harmonijo na odru. Sobotni večer je odprl komenski heavy metal band Shutdown. Zvok težkih kitar in melodičnega vokala je bil dober razlog za razgibavanje vratnih mišic. Sledil je Don Mentony band s prepoznavnim frontmenom **Janezom Zmazkom Žanom**. Stari rokerji so pred oder

zvabili obiskovalce, ki so članom skupine pomagali peti uspešnice kot so "Dobra mrha", "Dotakn' se me z občutkom" in druge. V pravem plesnem razpoloženju in dobrem vzdušju je občinstvo pričakalo še zadnji zanimiv band iz Cerknega, Ansambl Ikebano. Ob pridihu dobrih starih priredb in zvoku harmonike smo se zabavali do jutranjih ur in tako zaključili drugi Bukafest v Kalu nad Kanalom.

V soboto popoldne je v okviru festivala potekala tudi razstava likovne in fotografske umetnosti mladih umetnikov v mladinskih prostorih, ki smo jih prenovili in na novo pobarvali, da je naš prostor dobil privlačnejšo podobo in zaživel v novih, živahnejših barvah, ki so mu dale nov pečat. Kljub raznim očitkom in včasih nestrinjanju nekaterih krajanov se mladi vztrajno borimo za prostor in snujemo načrte za nove kulturne dogodke. Obstaja pa strah, da bomo sanje težko uresničili zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Kakor koli že, Bukafest nas čaka tudi prihodnje leto in upamo, da bomo ponovno deležni podpore vseh, ki so nam pomagali pri izvedbi letošnjega festivala. Hvala vsem in se vidimo naslednje leto.

Angelska nedelja v Kalu

Odličen prvi nastop Folklorne skupine Kal nad Kanalom pred domačim občinstvom poplačan z gromkim aplavzom

Alenka Hvala, foto: TIC Kanal

Profesor **Mirko Ramovš**, raziskovalec ljudskega plesa, njegovih tradicionalnih in sodobnih oblik ter njegove vloge v preteklosti in sedanjosti, se je dolga leta nazaj mudil tudi v naših krajih in zbiral gradivo za eno od svojih knjig iz zbirke Polka je ukazana. Naključje ali ne – pri tem sta mu pomagala tudi naša domačina. Ni pa naključje to, da je bila v našem kraju od nekdaj doma glasba, da so se ljudje zbirali na skednjih in plesali ob ritmičnih - danes bi rekli - skupine „Nikoli mlajši“. Kot tudi ni naključje, da se je v naših glavah že nekaj časa „medila“ želja po ustanovitvi folklorne skupine. Letos aprila je tako deset parov in muzikant pod

vodstvom požrtvovalnega mentorja **Marka Prapertnika** pričelo z vajami. Prvi koraki so bili negotovi, usklajevanje gibov, pogledov in nasmehov ob pravem trenutku je povzročalo nemalo težav. Vendar sta resnost in zagnanost plesalcev, ki so se zadnje tri mesece potili na vajah, obrodili sadove. Folklorna skupina Kal nad Kanalom je doživela svoj krst na našem krajevnem prazniku – Angelski nedelji pred domačim občinstvom. Dekleta in fantje so zaplesali tako, kot da bi imeli folkloro v krvi in poželi gromek aplavz. Trud je bil poplačan in jim dal zagona za naprej. Pa tudi sicer je naša Angelska letošnja prvo septembrsko

nedeljo izzvenela v celoti bolj folklorno obarvana. Gostili smo namreč tudi Folklorno skupino iz Bistrice ob Dravi, ki ima že več desetletno tradicijo, vendar - morda veje iz mene malo lokalizma - domači folkloristi kljub svoji rosnosti niso prav nič zaostajali. Celo več – prikazali niso le plesa, ponudili so nam pravo predstavo, vredno, da si jo ogledajo tudi druge. Malčki iz kalskega vrtca so v belokranjskih nošicah doprinesli svoj prispevek k praznovanju, in kdo ve, morda bo kdo od njih nekoč zaplesal v „taveliki“ skupini. Program letošnjega krajevnega praznika so oblikovali tudi šolarji kanalske podružnične šole v Kalu nad Kanalom, Moška vokalna skupina iz Liga je za uvod zapela nekaj pesmi, igralski trio Prosvetnega društva Štandrež pa je s komedijo Čudna bolezen dodobra nasmejal občinstvo. Nekaj vzpodbudnih besed sta nam namenila predsednik naše Krajevne skupnosti **Tone Levpušček** in župan **Andrej Maffi**. Članice Aktivna podeželskih žena so se ponovno izkazale in za prodajno razstavo peciva pripravile svoje izdelke, lepe na pogled in okusne za v usta. Tudi letos del izkupička od prodanih srečk namenjajo bolnišnici v Stari gori in miklavževanju domačih otrok. Kljub nekaj pošiljkam dežja je pršut, namenjen zmagovalcu tradicionalne igre o uganjevanju števila krompirjev v košari, dobil svojega lastnika. Tudi Tria Mix, ki se je za ta večer okrepil z Jerico, dež ni pregnal. Tisti, ki so jih pete najbolj srbele so se zavrteli na mokrem plesišču, ko pa je bilo le prehudo, se je prostor za ples našel tudi pod šotorom.

Tradicija prinesla v Kanal že dvajsete skoke z mosta

Med številnimi prireditvami v naši občini so Skoki z mosta zagotovo med najstarejšimi in najbolj odmevnimi

Vanja Cotič, predsednica Turističnega društva Kanal, foto: Bruno Bizjak

Skoki z mosta so se v dveh desetletjih uveljavili kot tradicionalna prireditev, ki vsako leto pritegne ogromno gledalcev tako na bregove reke Soče, kot tudi na igrišče pri kanalski osnovni šoli. Obiskovalci so iz vse Slovenije in tudi iz Italije.

Skakalci, ki sodelujejo že vrsto let, zatrjujejo da je skakanje s kanalskega mostu nekaj posebnega: tu se čudovito počutijo, vedno so lepo sprejeti, ker je za vse poskrbljeno, celotna organizacija prireditve pa je zelo dobra.

Letos smo jo obogatili s koncertom dalmatinske klappe **Kumpanji** s Korčule, ki je večer pred skoki Kontrado napolnil do zadnjega kotička.

V nedeljo, 14. avgusta, smo prvič organizirali delavnico za otroke in mladino v skokih s skalalnice, ki sta jo vodila **Aleš Karničnik** in **Jernej Kliner**. Od štirih udeležencev sta dva tudi tekmovala. V Kanalu smo na novo odprti tržnici in pred občinsko upravo že dvanajstič občudovali starodobnike: 16 društev iz Slovenije in Italije je predstavilo kar 98 starodobnih vozil in motorjev.

Osrednji dogodek so bili seveda skoki. S skalalnice so se pomerili mladinci. V kategoriji do 10 let sta bila skoraj enakovredna **Nejc Melink** in **Domen Gabrijelčič**; od 10 do 17 let je bil prvi **Nejc Laščak**, sledili so **Martin Krašovec**, **Jernej Rus** in **Matej Mihalič**. Kot vsako leto, so tudi letos z mostu skakali v 3 kategorijah. V skokih na noge je bil prvi **Dalibor Tomić**, drugi in tretji sta bila **Aljaž Krašovec** in **Roman Rus**. V kategoriji „lastovka“ je bila udeležba mednarodna. Zmagal je **Borko Miladinović** iz Srbije, drugi je bil starosta naših skokov, Tržačan **Pino Auber**, tretji pa **Jan Vončina**. Najbolj atraktivni so bili figurativni skoki. Prvo mesto je osvojil Borko Miladinović, drugi je bil Jan Vončina in tretji Aleš Karničnik. Da se ne bi izneverili dolgoletni tradiciji, je prizorišče med obema serijama skokov preletel **Benjamin Ličer** in z akrobatskim letalom ponovno izvajal vragolije na nebu. Tudi večerno dogajanje je zaznamovala tradicija. Že petič smo izbirali Miss Soče. Izbor je tudi tokrat povezoval **Gianni Rijavec**. Miss Soče je postala **Patricija Pekar** iz Vranskega, prva spremljevalka je Italijanka **Maria**

Starosta skokov Pino Auber

Cristina Zanetti iz Gorice, druga spremljevalka pa je domačinka **Andreja Vuković**. Tradiciji samo se izneverili le z nastopom prvega slovensko italijanskega para Giannija in **Zulejke Morsut**, ki sta zapela pesem Ljubezen je ena sama. Tudi zaključek prireditve je bil tradicionalen, saj je nebo ob polnoči razsvetlil ognjemet. Zagotovo se sprašujete, zakaj kar naprej ponavljam besedo tradicija. Ker je prav dolgoletna organizacija prireditve eden od razlogov za njeno odmevnost. In čeprav žanje ogromno pohval obiskovalcev, skakalcev in medijev, jo domačini na veliko kritizirajo. Glavni očitek je, da se vedno dogajajo ene in iste stvari?! Ne vem, mogoče bi pa lahko uvedli novost in skakali iz Soče na most, ali pa bi namesto letala imeli podmornico in namesto misic izbirali mistre. Uveljavljene prireditve imajo tudi drugod po Sloveniji, da ne rečem po svetu, utečen program z osrednjim

Dvojni zmagovalac Borko Miladinović

dogodkom, ki vsako leto prav zaradi tega pritegne obiskovalce. Si predstavljate denimo Ptujski pust brez kurentov, Beneški bienale brez umetnikov, Mušje dirke brez oslov? Naj dodam, da občina prispeva za prireditev polovico denarja, za drugo polovico pa poskrbimo člani Turističnega društva Kanal: pridobivamo sponzorska sredstva, organiziramo koncert in srečelov ter opravimo veliko število delovnih ur, tako na dan prireditve, kakor v dvomesečnih pripravah nanjo. Sicer pa vabimo vse, ki bi radi sodelovali pri oblikovanju te prireditve, da se nam pridružite in prispevate, da bodo Skoki z mosta naslednje leto imeli ogromno novosti, in bo namesto več kot dva tisoč obiskovalcev v Kanal prišlo štiri tisoč ljudi.

Naj torej zaključim: prenesite kritike v dejanja in vabljeni, da se aktivno vključite v pripravo naslednjih Skokov z mosta.

Skoki privabijo obiskovalce iz vse Slovenije

Miss Soče 2011 in spremljevalki, foto: Toni Dugorepec

Gorenje Deskle plesale ob zvokih harmonik

Barbara Markič, foto: Veronika Kravos

Gorenjedesklani so 16. julija v goste povabili združene harmonikarje kanalske občine. Devet jih je s svojimi nastopi razveselilo približno 150 ljudi.

Najstarejši harmonikar je štel 62 let, najmlajša harmonikarica pa 8. V goste je prišla tudi polovica desklsanskih balinark, ki so postale državne podprvakinje. Med povabljenimi je bil tudi župnik **Suban** ter mladi raper **Tomo\$** iz Plavi, udeleženec resničnostnega šova Slovenija ima talent, ki je »odrapal« pesem V krogu.

Mladina in starejši so se do jutranjih ur zabavali ob zvokih harmonike.

Harmonikarji pa so obljubili, da se bodo tudi v bodoče z veseljem odzvali vabilu.

Ob tem gre še zahvala vsem, ki so sodelovali tako pri organizaciji druženja ob harmoniki, kakor pri kresovanju na predvečer praznika dela na taborniškem prostoru v Gorenjih Desklah, ki je po desetletnem premoru trajalo vse do jutranjih ur.

MLADI IN STARI SO SE OB ZVOKIH ZDRUŽENIH HARMONIKARJEV, NAJSTAREJŠI JE IMEL 62, NAJMLAJŠA PA 8 LET, ZABAVALI DO JUTRANJIH UR.

Oratorij in druženje v Logu pod Mangartom

Štirideset otrok v prvem tednu počitnic spoznavalo življenje Lojzeta Grozdeta

Tekst in foto: Mladinska misijonska skupina

„Z Bogom sem močan za tri“ je bil naslov letošnjega oratorija o Lojzetu Grozdetu, ki ga je pripravila sestra Rebeka. Tudi v Kanalu smo si izbrali ta program.

Oratorij je potekal od 25. do 29. junija. Namenjen je bil predšolskim in šolskim otrokom do vključno 6. razreda. 40 otrok skupaj z animatorji se nas je zbralo v župnišču, v prvem tednu počitnic. Spoznavali smo življenje Lojzeta Grozdeta, se zabavali skozi različne igre in delavnice, ter se naučili nekaj zelo lepih pesmi, ki smo jih tudi zapeli pri nedeljski maši. Skrbeli smo za rekreacijo, hodili na pohode, med katerim smo molili križev pot. Vsak dan smo zaključili s čaščenjem Najsvetejšega. Otroci so imeli tudi nekaj prostega časa, ki so ga koristno porabili. Da nismo ostali lačni in žejni, se imamo zahvaliti odličnim kuharicam, ki so nam pripravljale kosilo. Oratorij smo zaključili s predstavitvijo slik, ki so jih posneli naši pridni animatorji.

Po oratoriju smo se z našim župnikom Robertom odpravili za štiri dni v Log pod Mangartom. Ob lepem vremenu smo opravili nekaj pohodov, odigrali nekaj nogometnih tekem ter iger med dvema ognjema. Manjkalo ni niti zabave ob gledanju različnih filmov, prepevanju in kuhanju. Za razmišljanje je poskrbel župnik, ki nas je zaposlil s posebnimi vprašanji. Odgovore nanje smo iskali v Svetem pismu, nato pa o njih razpravljali še v skupinah. Vse kar je lepo, hitro mine in tako smo se tudi mi morali posloviti in odpraviti proti domu z željo, da se naslednje leto ponovno zberemo. Oratorij in druženje mladih nam bosta za vselej ostala v najlepših spominih.

Knjižnica pod krošnjami

V senci parka pri kanalski šoli smo brezplačno brali in uživali na treh srečanjih z gosti

Lea Širok

Letos prvič smo v Kanalu gostili „Knjižnico pod krošnjami“, ki je z dvesto različnimi naslovi med 1. in 7. avgustom mlade in starejše vabila na brezplačen senčni otok branja v parku pri osnovni šoli.

Poleg knjižnega lenarjenja, zibanja s knjigo v viseči mreži in listanja med dvesto naslovi knjig, revij in dnevnih časopisov, so v popoldanskih urah potekale ustvarjalnice, na katerih je **Neža Obid** s pravljicami za lahko noč, kot so jih pripovedovale stare mame, tete in nonoti, zbranim predajala lokalno pravljico izročilo.

Na Kontradi so na večeru Note pripovedujejo brezplačno nastopili pozavnisti, udeleženci mednarodne poletne šole Glasbenega inštituta Guido Alberto Fano iz italijanskega Spilimberga. Srečanje s filozofom, esejistom in prevajalcem **Mirtom Komelom** je žal odplaknilo deževno vreme, tako da pod krošnjami nismo bili deležni njegove proze.

Pravo učno uro o fotografiji kot jeziku, z zabavnimi poudarki z reporterskih dogodivščin smo na večeru „Ali fotografija poved več kot tisoč besed“ doživeli s fotografom, novinarjem in urednikom fotografije Primorskih Novic **Leom Caharijo**. Naša družjenja pod krošnjami pa je zaključil legendarni goriški raper **Valter Lapanja** alias **Valterap**, ki je zbrane navdušil z avtorsko poezijo v obliki rapa, v katero duhovito vpleta zgodbe iz suburbane sivine in nas tako navdihnil, da bomo knjižnico zagotovo organizirali tudi naslednje leto.

Organizatorji se vsem prostovoljcem zahvaljujejo za pomoč pri izvedbi, in seveda predvsem obiskovalcem, brez katerih, kot poudarjajo, »knjižnica pod krošnjami« ne bi doživela takšnega odmeva.

Pripovedovanje pravljic. Foto: Društvo nasmejanih

Leo Caharija pod krošnjami. Foto: Lea Širok

Knjižnica Valterap. Foto: Toni Dugorepec

Nova sezona gledališkega abonmaja v Desklah

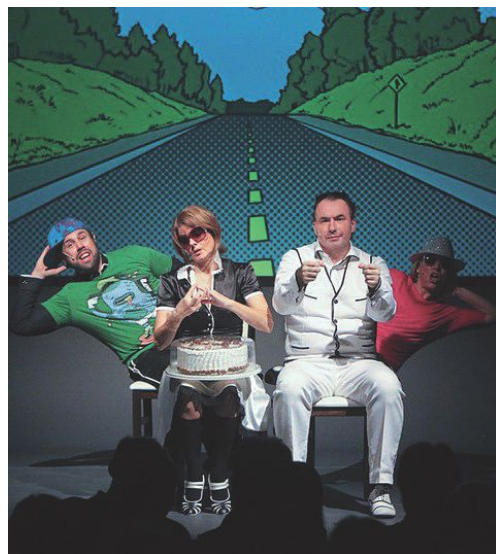
Danila Schilling, Kulturno društvo Svoboda Deskle, foto: Mare Vavpetič/Zaklop

Z zgornjimi besedami smo občane septembra 1996, ko se je rodila ideja o prvem samostojnem gledališkem abonmaju, povabili k vpisu. S finančno pomočjo občine in v organizaciji KD Svoboda se bo abonma v Desklah letos zgodil že petnajstič. Seveda pa želje in trud kulturnega društva ne bi imeli ne smisla ne cilja brez obiskovalcev predstav. Mnogi so nam zvesti že od vsega začetka, vsako leto pa se nam pridružijo novi. Nekateri prevozijo tudi več kilometrov, da si predstav ogleajo. Za njihovo zvestobo in zaupanje smo jim iskreno hvaležni. Tudi letos smo jih zato povabili, naj ostanejo naši abonenti in k vpisu vabimo tudi nove. Abonma ponuja šest predstav in eno nagradno predstavo ljubiteljskih gledališč. Prva bo komični muzikal *Ljubim te* – spremeni se v produkciji Prospota. Mestno gledališče Ptuj se bo predstavilo z monokomedijo *Gajaš*, arestant, v kateri izvemo, kaj se je zgodilo z literarnim junakom iz Lainščkovega romana *Petelinji zajtrk*, potem ko je pištolo nameril v prijatelja in pritisnil na petelina. Nežka se moži je sodobna ljubezenska travestije, ki jo bo odigral ansambel SNG Drama Ljubljana in je zmagovalka natečaja za najboljšo izvirno slovensko komedijo na

celjskih Dnevh komedije 2010. Prešernovo gledališče Kranj nas bo nasmejal s komedijo *Konec začetka*, ki na burlesken način raziskuje večni konflikt moški-ženska. Mestno gledališče Ljubljansko prihaja z dramo *Pes, pizda, peder*, v kateri spremljamo spopad treh pogledov na življenje, ki zrcalijo izpraznjenost medčloveških odnosov. Revolucionarno komedijo z blagoslovom *Poslednji termina(l)tor* pa si boste ogledali v izvedbi Gledališča Koper. V njej se povežeta usodi bivšega partizana in papeža, ki v Vatikanu ne more udeležati svoje vizije pravega krščanstva. Žlahtna komedija po izboru občinstva na letošnjih Dnevh komedije.

Tudi letos bomo napeli vse moči, da upravičimo zaupanje stalnih abonentov in tistih, ki bodo z nami prvič. In ljubitelji gledališča: Dobrodošli spet med nami!

Podrobnejši program je na spletni strani časopisa: www.mojabocina.si/kanal-ob-soci.

Dobrodošli med nami. Kar nekaj let je že, od kar je bil Kulturni dom Deskle prizorišče abonmajskih predstav. Pa smo si rekli: »Zakaj pa ne? Ponudimo vsem, ki so željni odrske igre – predvsem komedije – nekaj, kar jih bo v zimskih in zgodnjepomladanskih večerih razveseljevalo.«

Obnovljena cerkvica sv. Genderce

Podružnična cerkev sv. Genderce na Koradi je zasijala v celostni obnovljeni podobi. Na slovesnem shodu so se zbrali številni verniki. Kanalska občina se ponaša z nekoliko nevsakdanjimi imeni zavetnikov predvsem podružničnih cerkva.

Tekst in foto: Petra Paravan

Vsako zadnjo nedeljo v avgustu so se verniki zbirali na Koradi pri sv. Genderci. Letos je bilo na sončno nedeljo še posebej slovesno, saj je cerkvica doživela prenovu notranjosti in zunanosti. Številni verniki iz različnih župnij kanalske, briške in novogoriške občine so bili deležni blagoslova. Župniki iz domače liške in okoliških župnij so maševali oziroma prisostvovali pri obredu. Dekan **Aleš Rupnik** je v pridigi poudaril, da »svetišča, kjer so se naši predniki zbirali pri molitvi niso le kulturna, umetnostna in zgodovinska dediščina, ampak predvsem duhovna dediščina. Ker pa v teh krajih ne živi več dosti ljudi, smo lahko hvaležni vam, ki živite v tem okolju, da ste to cerkvico tako lepo obnovili...«. Akcijo prenove so sprožili Vrtačani, saj je zob časa cerkvico že vztrajno najedal. Zahvaljujejo se župniji Marijino Celje in vsem župnikom, ki bdijo nad cerkvico, predvsem pa vsem tistim, ki so pri obnovi pomagali.

Cerkvica na Koradi stoji sredi povezovalne poti treh velikih svetišč Svete gore, Marijinega Celja in Stare gore. Zgrajena je bila v 16. stoletju, v 1. svetovni vojni porušena, med obema vojnoma pa obnovljena na starih temeljih ladje s prezbitერიem in na novo zgrajenim zvonikom z vhodno lopo. Zapis na manjšem zvonu iz leta 1993 se glasi: »V rodni deželi sem Gertruda, Slovencem Jerica lepše zveni. Stoletja tu na Koradi kraljujem, v srcu združujem sever in jug, z vedro milino sem se priljubila, kar sveta Genderca pravijo mi.«

Sv. Jedrt (Jedert) je živela v 7. stoletju v Belgiji. Bila je hčerka dvornika frankovskega kralja. Zgodaj se je zaobljubila devištvu, vstopila v samostan in postala opatinja. Upodobljena je s temno redovno obleko in opatsko palico. Je zavetnica vrtnarjev, kmečkih opravil, poljskih in travniških sadežev, proti mišji in podganji nadlogi (zato je včasih ob njej upodobljena miš – simbol hudobnega duha, ki ga je premagovala).

V Kanalski občini, ki obsega številne župnije, zasledimo predvsem podružnične cerkve, ki nosijo imena nekoliko manj znanih oz. manj številčnih zavetnikov na Slovenskem. V Paljevem nad Plavami je cerkvica sv. Kvirina, v Prelesju znamenita gotska cerkev sv. Ahacija (Ahaca), na Goljevici cerkvica sv. Volbenka, v Britofu sv. Kancijana, na Ligu pa tudi cerkev sv. Zenona.

Mini arboretum v Ročinju

Rudolf Brezavšček je prvo drevo pred svojo hišo posadil še kot otrok

Tekst in foto: Lea Širok

Glavnino parka, ki krasí okolico njegove hiše in opozarja nase z vonjem po Sredozemlju, je **Rudolf Brezavšček** posadil pred tridesetimi leti. Najstarejše drevo je smreka, ki jo je še kot petleten deček prinesel iz očetovega rojstnega kraja Višje nad Čepovanom.

Pred hišo v Ročinju, kjer je živel s starši, so najprej imeli vrt, tako da je „krompir rasel vse do hiše“. Za sajenje svojih dreves je moral vsakokrat prepričati starša, da sta mu odstopila del njive. Ob prenovi hiše v osemdesetih letih prejšnjega stoletja pa se je določil, da bo načrte o parku uresničil.

Zasnovo je najprej naredila krajinska arhitektka **Jožica Golob – Klančič**, nato pa ga je uredil po svoje. „Ko padeš noter, začneš prebirati literaturo in spoznavati svet dreves, tako da je osnovna zamisel postala preveč enostavna. Sčasoma je nastalo, kar vidimo danes. Drevesa še vedno sadim. Največji problem pa je, da mi zmanjkuje prostora in moram izbirati le še med majhnimi vrstami,“ v smehu pojasnjuje Brezavšček.

Sprva je drevesa sadil naključno, nato pa je pripravil seznam dreves, ki so mu bila všeč: „Seveda je bil seznam v latinščini, saj na osnovi latinskega imena lahko povsod, tako pri nas, kakor v Italiji in drugod po svetu, dobiš natančno tisto drevo, ki ga hočeš. Potem sem navezal stike z **Miho Ogorevcem**, takratnim direktorjem arboretuma Volčji potok. Vprašal me je, od kod poznam vsa ta drevesa. Jaz pa sem mu odgovoril, da to počnem iz veselja.“

V Volčjem potoku je kupil glavnino dreves, nato pa je svoj park dopolnjeval z drevesi z vseh koncev sveta. Tako lahko danes na razmeroma majhnem prostoru občudujemo sekvoje, smreke, jelke, borovce, ameriške ciprese, tise, cedre, sofore ... in uživamo v njihovi raznolikosti.

„Ena so tista, ki so ti najbolj všeč, na druga pa si najbolj ponosen,“ nam je odgovoril na vprašanje, ali je na kakšno drevo posebej navezan. Obenem pa je dodal, da najbolj spoštuje ginkovce, ki jih ima več varietet: „Prva drevesa, ki so nastala pred približno 250 milijoni let, še pred časom dinosavrov, so bili ginkovci in *gingko biloba* je edina vrsta, ki se je ohranila vse do danes.“

Bistvo vsega pa ni sajenje dreves, temveč arhitektura parka: „Že hiša je postavljena v smeri vzhod-zahod. Razgled proti jugu pa je odprt vse do Avškega Kuka in ga

Rudolf Brezavšček, foto: Toni Dugorepec

Sam park je produkt razmisleka in arhitekture prostora. Vedeti moraš, kako drevesa rastejo, kako visoka bodo, da čez dvajset let ne bo vse kar nametano.

drevesa ne smejo zakriti. Sam park je produkt razmisleka in arhitekture prostora. Vedeti moraš, kako drevesa rastejo, kako visoka bodo, kako veliko krošnjo bodo imela ... da čez dvajset let ne bo vse kar nametano. Pomembno je, kako so drevesa medsebojno vizualno usklajena, kakšnih barv in oblik so. Potem nastane nekaj lepega.“ Nazadnje je naštel kar 217 različnih vrst dreves, ker pa jih je nekaj pobrala suša, jih je sedaj v parku še okrog dvesto. V zadnjem času Brezavšček razmišlja, da bi park odprl za širšo javnost. S kanalskim TIC-em so se že dogovorili za vodene ogleda za osnovnošolce, za ostale obiskovalce pa bi bilo drevesa potrebno označiti:

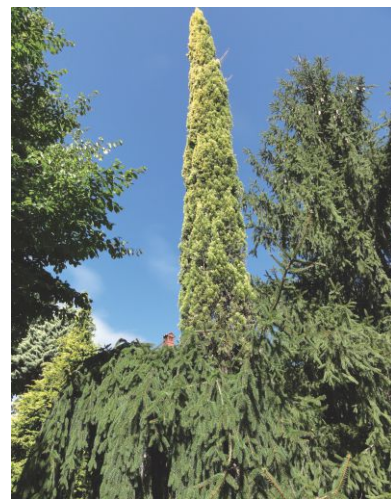
„Pozanimal sem se glede cen in ena tablica z oznako imena stane od 10 do 15 evrov. Glede na število dreves bi torej potreboval kar veliko vsoto. Morda se bomo glede tega uspeli dogovoriti tudi z občinsko upravo.“ Sicer pa je bistvo vsega iskanje lepote, je prepričan Brezavšček: „Lepota je čuden pojem, neskončen, ne moreš ga opisati v nekaj besedah. Poznamo vizualno lepoto, vsa umetnost je lepota in ena od teh lepot je tudi urejanje svojega bivalnega okolja. Da se dobro in umirjeno počutiš. Prav zato ljudje tudi odhajajo v gozd, v tišino, v hribe. In če imaš možnost, da kaj takega ustvariš doma, potem to preprosto moraš narediti.“

Mir in tišina, pestrost oblik in vrst

Lepota urejene krajine

Zlata cipresa

Dvajset let samostojnosti

Pogledi naših krajanov na čas pred dvajsetimi leti in na prihodnost naše države

Tekst: Nataša Ozebek Bucik, Irena Hočevar Kristančič, Petra Paravan in Lea Širok

V Melinkih živi **Franc Jerončič**, kleni osemnosedesletnik, ki je živa kronika dogajanja, saj se spominja številni zgodbe o življenju v krajih ob meji.

Franc Jerončič, foto: Lea Širok

In kaj je pričakoval, ko smo pred letom 1991 snovali svojo državo? „Če povem po pravici, smo veliko več pričakovali od te države, kakor smo po 20 letih dobili. Obstoje ljudi ob meji je bil v teh krajih takrat veliko vprašanje. Tudi pod Jugoslavijo smo to zahtevali, ampak so nam vedno odgovarjali, da denarja ni, ker gre ves v Beograd. In kam gre sedaj? Poglejte samo, kaj vse gradijo okrog Ljubljane, in kaj tu na meji. Pod Avstrijo, so mi povedali moji predniki, so se tu ob meji gradile hiše. Nastajali so zaselki s tremi, štirimi hišami. Danes so ti zaselki porušeni, zapuščeni. Približno 16 zaselkov ob tej meji je popolnoma praznih. In to že zaradi meje ni dobro.“ V dveh desetletjih od osamosvojitve pa nihče ni niti pomislil, poudarja, da bi uredil cesto od Britofa do Kolovrata: „Ljudje imajo tu svojo zemljo, pa je ne morejo obdelovati, ker ni ceste. In tudi to, da meje sedaj ni več, to za nas ne pomeni veliko. Poglejte samo Osimsko cesto po Kolovratu do Solarjev, kjer na štirikilometrskem odcepu še danes ni asfalta.“ S sinom že leto in pol zbirata gradivo za knjigo o Kolovratu: „Obiskala sva vseh 73 zaselkov od Korade do Solarjev. Štirideset od teh zaselkov je praznih in vse kaže, da se bo tem v prihodnosti pridružilo še naslednjih deset do petnajst. Ne vem, na koga naj se obrnem. Lokalna skupnost, ki dobi zelo skromna sredstva, naredi veliko, in naredi vse, da sredstva

maksimalno izkoristiti. Velikokrat s prispevki priskočijo na pomoč tudi vaščani. Vendar država kot takšna ... Glejte, ni mi všeč in nisem pričakoval, da se bodo stranke med sabo tako kregale. To zglada res grdo. In če levica da en dober predlog, ga desnica poskuša izničiti na vse načine. Potem to zmerjanje, to me žalosti. Bil sem borec in sem si ves čas prizadeval za obstoj slovenskega naroda... ampak sedaj, ne vem...“ Leta 1991 si je predstavljal drugačno državo: „Mislili smo, da bomo gospodarji na svoji zemlji. Za Jugoslavijo, ki je sicer bila naša domovina, smo bili nekakšni tujci in so nas počasi raznarodovali.

Mira Boltar, foto: Nataša Bucik Ozebek

Zato smo pričakovali, da bomo s Slovenijo dobili boljšo državo in da bomo bolje živeli.“

Mira Boltar iz Avč bo letos praznovala 60 let. Pred petimi leti se je upokojila, v času osamosvajanja Slovenije pa je bila v najbolj aktivnih letih in kot uslužbenka policije v dogajanje toliko bolj vpeta. „Takrat je bilo napeto, nismo vedeli, kako bo šlo skozi, karavle se niso hotele na hitro predati. Pripravljeni smo bili tudi na vojno, potrebno je bilo pripraviti rezervno lokacijo in arhive spraviti na varno,“ se danes po dvajsetih letih spominja Mira. Alarmer je s sinom takrat preživljala v kleti domačega bloka v Kanalu, ob razglasitvi samostojnosti pa je napetost popustila. „Obljubljali so nam skorajda ne drugo Švico,“ pripoveduje, a danes z državo ni najbolj zadovoljna. „Vse je šlo v drugo smer. Privatizacija in

tajkunizacija nista bili najbolj transparentni in legalni. Če je nekoč veljalo, da je razlika med direktorjevo in čistilnikovo plačo štirikratna, se je ta danes postotila,“ primerja. In medtem ko danes uživa v zasluženih upokojitvi je prepričana, da smo v času po osamosvojitvi pozabili predvsem na moralne vrednote. „Če bi imel vsak človek moralo, ne bi prišlo do te krize in bi lahko res živeli v drugi Švici,“ dodaja. Bolijo jo prevelika nesorazmerja med delavci in direktorji, med revnimi in bogatimi. Zato se ji ne zdi prav, da danes plače nižajo tistim, ki imajo že tako komaj za preživetje. „Z reformami je vlada začela na nepravem koncu, mogoče bi morala najprej znižati plače sebi in obdavčiti bogatejše,“ razmišlja Mira. „Nisem strokovnjak, a če čisto po zdravi kmečki pameti pogledam na to, se mi zdi, da plujemo v nepravo smer in da vlada ne najde pravih rešitev za krizo. Sloveniji ob jubileju želi vse najboljše, predvsem miru in preudarnosti, državljanom pa, da bi zopet našli prostor za moralne vrednote. Ko smo jo prosili za pogovor, je pobrskala tudi po svojih

Tine Horvat, foto: Petra Paravan

spominih zadnjih dvajsetih let. V samostojni Sloveniji se je veselila kar nekaj osebnih uspehov. Vesela je dosežkov in osvojenih medalj v pikadu, najbolj pa ponosna na nenavaden podvig, ko se je v družbi prijateljev zaradi povsem nedolžne obljube odpravila peš z Avč na Koroško. Sedaj ve, da Avčane in Korošce ločijo trije dnevi in štiri ure hoda. In da je Slovenija vmes zelo lepa.

Dvajsetletni košarkar **Tine Horvat** iz Deskel, študent krajinske arhitekture, je pred kratkim prevzel vlogo predsednika mladinskega kluba v Desklah: „Postaviti moramo nove temelje kluba, da bi se mladina lahko kje srečevala in družila, pritegniti pa želim čim več mladih, zastaviti zanimiv program in aktivno sodelovati z ostalimi društvi v kraju.“ O Sloveniji pa odgovoren in družbeno angažiran mladenič pravi: „Lahko smo ponosni, da živimo v tako majhni, a čudoviti državi. Prav tako smo lahko ponosni na to, kar smo v dveh desetletjih dosegli kot samostojna država in verjamem, da bomo z leti dosegli še več.“ Kot pozitivno lastnost izpostavlja pestrost naravnih lepote in seveda odlične športne dosežke na mednarodni ravni. Negativna stran zgodbe pa je: „Trenutna situacija v gospodarstvu, zaradi katere bodo največ posledic čutili mladi. Vsekakor pa bi spremenil pasivnost med mladimi, saj si želim, da bi bolj aktivno sodelovali pri ustvarjanju boljšega življenja v naši državi.“ Na osebni ravni pa si želi, da bi po uspešno končanem študiju lahko našel tudi ustrezno zaposlitev, saj je to danes zelo velik problem. Glede prihodnosti naše države pa ni optimističen: „Po mojem se nam ne obeta nič dobrega, če se bo trenutna situacija nadaljevala.“

Angelika Gomišček Kravos, doma iz Deskel, je stara 17 let in obiskuje splošno gimnazijo Nova Gorica. Že vrsto let nastopa v domači mladinski gledališki skupini, poleg igre pa ji je

Angelika Gomišček Kravos, foto: Petra Paravan

najljubši hobi plavanje: "Ponosna sem, da sem Slovenka in da živim v demokratični državi. Vsi Slovenci moramo biti ponosni na to kar smo in, kar je zelo pomembno, držati skupaj." Kot pozitivno lastnost izpostavlja, da se nekateri v državi še vedno trudijo izboljšati razmere, negativno pa, da se zadeve odvijajo prepočasi oziroma so onemogočene. "Trenutno bi si želela le nekaterih sprememb v zvezi s šolstvom, čež nekaj let pa verjetno še kaj drugega. Seveda pa si želim tudi, da bi po študiju dobila ustrezno zaposlitev, ki mi bo omogočala normalno življenje. Upam tudi, da se bodo zadeve v prihodnosti izboljšale, čeprav nas na poti do srečnega življenja v naši državi po vsej verjetnosti čaka še ogromno ovir."

Matija Dugar iz Kanala je dopolnil 22 let in je vaditelj atletike v Kanalu, Desklah in Novi Gorici. Zadnje obdobje veliko časa preživi v kanalskem KKM-ju, kjer mladinci urejajo svoje prostore. „Slovenija je z osamosvojitvijo lepo napredovala, vključila se je v Evropsko unijo in se tehnološko razvila. Naša miselnost in značaj ljudi pa sta, žal, ostala ista. Predvsem me moti vseprisotna nevoščljivost in tudi lenost. Nevoščljivost se kaže v razmišljanju, če jaz nimam, tudi ti ne boš imel.“

Matija Dugar, foto: Lea Širok

Pogrešam to, da bi ljudje držali skupaj, da bi rekli, danes bomo naredili nekaj dobrega za vso skupnost in bomo nekaj žrtvovali zato,“ pravi. Po drugi strani pa vseeno ugotavlja, da mladi še vedno premorejo nekaj solidarnosti: „Recimo, ko so čistilne ali kakšne druge večje akcije, se največ prostovoljcev odzove prav iz naših vrst. Lahko rečem, da skupina, ki se redno udeležuje akcij, šteje kar okrog trideset mladincev.“ Glede

prihodnosti je dokaj črnogled: „Jaz niti ne sanjam o tem, kako bi lahko prišel do službe, ki bi mi zagotavljala samostojno življenje. Že dolgo čakam na trenutek, ko bom doma lahko rekel sedaj grem pa na svoje in tako bo tudi ostalo. Neko tiho upanje sicer še vedno ostaja. Še vedno si želim, da bi imel lepo službo, ki bi me veselila in bi mi nudila ravno prav za življenje,“ še dodaja in na vprašanje ali je skromen človek, odgovori, da samega sebe težko ocenjuje. Sicer se pa v Sloveniji počuti enako dobro, kakor bi se počutil kje drugje: „Če bi dobil priložnost, bi odšel tudi v tujino.“ Vseeno pa ugotavlja, da so pozitivne plati življenja pri nas v solidarnosti med ljudmi: „Super je, ko res vsi pridejo pomagat takrat, ko je res hudo. Recimo, kakor se je zgodilo ob potresu v Posočju ali ob poplavih v Železnikih. To je fascinantno. In tako bi moralo biti vsak dan, ne samo

Adrijana Velišček, foto: Ivan Križnič

enkrat na leto ali pa ko je hudo. Lepo bi bilo, ko bi si ljudje vedno pomagali.“

Adrijana Velišček, medicinska sestra iz Liga ugotavlja, da so bila naša pričakovanja velika, ko smo stopili na pot samostojnosti: "To so bili trenutki navdušenja in vsestranskega upanja po boljšem življenju, po možnostih uresničitve sanj o svobodnejših odločitvah in večjem napredku na vseh ravneh življenja. Sama sem to doživljala kot posebno veselje, ki mi je dajalo zagon, da kljub neizkušenosti po najboljših močeh pomagam pri uresničevanju zastavljenih ciljev in graditvi lokalnih skupnosti." Vendar je veselje po dvajsetih letih skoraj splahnelo: "Slovenci izgubljamo ponos na to, kar smo uspeli pridobiti. V ospredju našega življenja je kriza na državni in družbeni ravni, ki vodi v vse večje osebne stiske, krize in težave. Ljudje postajamo nezaupljivi, razočarani in

malodušni, in se velikokrat počutimo izigrani in izkoriščani. Od povezanosti izpred dveh desetletij je ostalo zelo malo, kar danes pogosto pogrešam tako v državi, kot v lokalnih skupnostih." Kakor opozarja, bi morali biti dogodki izpred dvajsetih let, predvsem pa žrtve naše osamosvojitvene poti, Slovincem vedno opomin in motiv za odgovoren odnos do države, lokalne skupnosti, kraja, kjer živimo ter drug do

Srečko Pertovt, foto: Nataša Bucik Ozebek

drugega: "Želim si, da bi v ljudeh prevladala pravičnost in solidarnost do drugih ljudi ter ponos in ljubezen do naše domovine, ki naj se kaže tudi v naši skrbi za njeno lepoto in okolje."

Dolgoletni gostilničar v Levpi in obrtnik **Srečko Pertovt** se je osamosvojitve Slovenije veselil, a jo po drugi strani doživljal stresno, saj je bilo vse njegovo delo vezano na jugoslovanski trg. „Takrat sem izgubil vse delo, ampak nič zato, vesel sem bil, da imamo svojo državo in da bomo sami gospodarji,“ pripoveduje danes. Ob plebiscitu so v njihovi gostilni proslavljali vso noč, dnevi za njo so ga presenetili, saj ni pričakoval takšnega odpora z juga. Poklicali so ga tudi v osamosvojitveno vojno. Kar nekaj let je bil nato z novo državo zadovoljen. „S časom pa sem videl, da le ni vse tako kot mora biti. Veliko je bilo obljub, na koncu pa sem razočaran. Slabo je na socialnem področju, tudi malim obrtnikom se nam želje niso uresničile. Vedel sem, da bo šlo vse bolj po logiki kapitalizma in zasebnitva, da ne bo več socialnih podjetij, a sem pričakoval, da bo ta preobrat mehkejši,“ prizna. Boli ga, ko se meče denar za referendumsko skozi okno, ni ga pa za delavce in za zdravstvo. „Imam občutek, da prihajamo v eno vojno ... namesto da

bi živeli v sožitju, se zmeraj bolj oddaljujemo in delimo,“ je razočaran. Ob 20-letnici samostojnosti državi sporoča, naj pomisli na delavski razred. „Seveda je nujno vlagati v razvoj, visoko izobražene kadre in tehnologijo, a pri tem ne smemo pozabiti na delavca, da bo ta zadovoljen,“ dodaja. Sam je zadovoljen, da je njemu in njegovi družini v teh časih uspelo obdržati podjetje. „Ne ukvarjam se toliko s tem, kaj bi imel zase, uživam pa, če lahko komu drugemu omogočim, da nekaj zasluži in ostane v teh krajih. Srečen bi bil, da bi vasi po hribih zopet zaživele.“

Stanislav Kos, upokojenec iz Ročinja pa ob dvajsetletnici samostojnosti dodaja: "Da živimo v naših krajih v drugačni državi kot drugje v bivši Jugoslaviji, sem čutil v šestdesetih

Stanislav Kos, foto: osebni arhiv

letih, ko sem se šolal v Ljubljani. Govorili so mi 'švercar', 'lah'... Zakaj so mi to govorili? Zdaj mislim, da so mi bili nevoščljivi. Tu smo imeli večje možnosti. Ko pa so začeli javno govoriti o spremembah, smo jih vsi čakali. Najlepši je bil plebiscitarni dan. Cela vas je bila na placu pred cerkvijo. Končali smo v naši hiši. Spominjam se, da so šli mimo trije vojaški 'pitzgaverji' in takrat nas je malo stisnilo. Na srečo se je vse izteklo dokaj mirno. Kaj pa zdaj? Demokracijo imamo, vendar je nad veliko stvarmi človek lahko razočaran. Bolj bi morali delati v korist ljudi, države, ne pa le posameznikov. Jaz in moja družina sicer živimo dobro. Vendar, v Jugoslaviji je bilo manj skrajne revščine, zdaj pa se razlike vedno bolj poglobljajo. Biti pa moramo optimisti, vedno obstaja upanje, da se bodo stvari izboljšale."

Kanalsko gledališče ima petnajst let

Gledališko društvo Kontrada je petnajsto obletnico obeležilo s pregledno razstavo in knjižico s popisom igranih predstav

Lea Širok

Žalujoči ostali, Gledališče na Kontradi 2011, foto: Lea Širok

Dan oddiha, foto: Arhiv GD Kanal

Naši trije angeli, foto: Arhiv GD Kanal

Večkrat razprodane predstave, številni nastopi doma in drugod po Sloveniji, režiserska natančnost **Staneta Lebana** z občutkom za prefinjen humor, predvsem pa zagnanost in ljubezen do gledališča so temeljne značilnosti petnajstletnega odrskega ustvarjanja kanalskega Gledališkega društva Kontrada.

Predsednik društva **Severin Drekonja** se spominja, da so se z gledališčem začeli ukvarjati predvsem po zaslugi **Erne Kralj**, ki je zbrala prvo ekipo za predstavo Škandal pri Bartletovih, čez nekaj let pa je vajeti prevzel **Franc Krnel**, ki je danes najstarejši član igralske skupine.

Rdeča nit neprekinjenega delovanja so vsakoletne uprizoritve enega odrskega dela in dolgoletna režiserska taktirka Staneta Lebana, ki se je zaradi zdravstvenih razlogov moral odpovedati sodelovanju: „O Stanetu bi lahko veliko povedali,“ pravi Drekonja „Je izjemen poznavalec ljudi, tudi vsakega od nas je dobro poznal in je na osnovi tega delil vloge. Doživeli smo tudi obdobja, ko nam je razpadla zasedba in smo brezuspešno iskali nove igralce ter skoraj obupali. Vendar je prav Leban najbolj vztrajal, da ne smemo odnehati, in za to smo mu lahko hvaležni, da smo še vedno dejavni.“

Za GD Kontrada lahko rečemo, da nadaljuje dolgo tradicijo ljubiteljskega gledališča v Kanalu. Njegovi zametki namreč segajo v čas čitalništva, ko so leta 1868 odigrali prvo predstavo. Gledališka dejavnost pod okriljem Narodne čitalnice je delovala vse do leta 1927, ko jo je fašistična oblast prepovedala. Po drugi svetovni vojni so leta 1945 ustanovili Prosvetno društvo Soča Kanal, ki je imelo tudi dramsko sekcijo. Leta 1999 je ta postala Amaterski gledališki oder, leta 2002 je skupina ustanovila Amatersko gledališko društvo Kontrada Kanal, od leta 2009 pa nastopa z imenom Gledališko društvo Kontrada Kanal.

Igralska skupina je leta 1996 štela deset članov, danes pa jih ima 48, od tega jih okrog dvajset igra, deset jih je v tehnični ekipi, ostali pa sodelujejo po potrebi. V petnajstih letih je s skupino sodelovalo več kot 40 igralcev.

V njihovem repertoarju prednjačijo komedije, saj je, kot pravi Franc Krnel, pri ljubiteljskih skupinah izbor gledaliških predstav problematičen: „To pa predvsem zato, ker si vsak član ljubiteljske gledališke skupine želi nastopati. To je tudi edina spodbuda in obenem zahvala za delo. To smo vedno poskušali uskladiti z režiserjem. Nestor SNG Nova Gorica Stane Leban je bil mojster v tem, saj sam izhaja iz ljubiteljskih krogov. Pozna ljubiteljsko gledališče in ve, kaj lahko od ljubiteljskega igralca pričakuje. Zato lahko rečem, da smo v vseh teh letih imeli srečno roko pri izbiri predstav, saj so bile vse dobro sprejete tako doma, kakor drugod.“

Tudi pri razdeljevanju vlog ima glavno besedo režiser, dodaja Drekonja: „Stane Leban nas je vse dobro poznal, saj je bil z nami od našega začetka in je dobro vedel, kako naj razdeli vloge. Mi pa smo si prizadevali, da bi glavne vloge dobil čim širši krog igralcev in da jih ne bi igrala le eden ali dva. Mislim, da nam to delno tudi uspeva in da smo v ansamblu prav zaradi tega vsi zadovoljni.“

Vendar so pri dodeljevanju vlog naleteli tudi na težave. Tako so se za eno od predstav morali pošteno potruditi, da so dobili igralko, ki je bila pripravljena prvih dvajset minut ležati v krsti. Velikokrat pa jih igralci poiščejo kar sami. To je naredila tudi najmlajša članica **Mojca Madon**: „Sama sem se pozanimala, če bi me sprejeli. Ker so tisto leto že imeli izbrano igralsko zasedbo, sem prvo vlogo dobila naslednje leto. Sedaj pa se tudi gledališko izobražujem, saj obiskujem dramsko-gledališko gimnazijo v Novi Gorici.“

Letos avgusta so organizirali že osmo Gledališče na Kontradi, čezmejno in vseslovensko obarvan festival, na katerem se je v dveh zaporednih vikendih poleg njihove, predstavilo še pet skupin. Predstave v ambientu srednjeveške Kontrade je obiskalo tudi po dvesto gledalcev.

Z novim režiserjem **Emilom Aberškom**, ki je postavil predstavo Žalujoči ostali, že pripravljajo novo premiero, Odlikovanje. Morda bodo premiero že lahko odigrali v novi gledališki dvorani v Kanalu.

Glede napornega tempa številnih gostovanj, Franc Krnel dodaja: „Druženje poplača vse težave. Vedno se imamo lepo, med nami je vedno veselo in to je tudi naš cilj. Ne samo igra, ne samo delo, ampak tudi in predvsem druženje.“

Kogojevi dnevi: umetnost uči temeljnih vrednot

Začetek 32. Mednarodnega festivala sodobne glasbe Kogojevi dnevi je bil v znamenju koncerta Orchestre di Padova e del Veneto, na katerem je pod taktirko maestra Anona Nanuta na klavirju nastopil domačin Ivan Skrt.

Petra Paravan, foto: Toni Dugorepec

Simpatičen uvodni pozdrav je pripadal častnemu občanu in predsedniku organizacijskega odbora festivala **Cirilu Zlobcu**. Kanalski župan **Andrej Maffi** je besedo predal slavnostnemu govorniku dr. **Jožetu Trontlju**, predsedniku Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Umetnostna zgodovinarica dr. **Nadja Zgonik** pa je predstavila slikarko **Adriano Maraž** in odprla razstavo v Galeriji Rika Debenjaka. V cerkvi se je odvil koncert italijanske komorne zasedbe Orchestra di Padova e del Veneto pod dirigentsko taktirko **Antona Nanuta** z domačim pianistom **Ivanom Skrtom**. Festival letos zaznamujeta 80-letnici dveh umetnikov, slikarke Maraževe in predvsem domačega skladatelja **Štefana Maurija**. Jubilantu v čast

Jože Trontelj

bodo posvetili koncert Slovenskega komornega zbora, ki bo 7. oktobra v kanalski cerkvi predstavil njegov zborovski in vokalno-instrumentalni opus. Med enajstimi glasbenimi novitetami festivala je kar 6 Maurijevih del. Sicer pa so v zgodovini Kogojevih dni izvedli že 400 novitet. Poleg sodobne slovenske glasbe letošnji festival ponuja več klasičnih skladb, s poudarkom na Mozartovih in romantičnih delih. Festival prinaša devet koncertov na šestih koncertnih prizoriščih, poleg Kanala, še v Desklah, Gorici, Bardu, Novi Gorici in Trstu.

Marsikateremu udeležencu odprtja Kogojevih dni zagotovo še vedno odmeva slavnostni nagovor dr. Jožeta Trontlja. Kot predsednik SAZU in zdravnik ni govoril o znanosti, pač pa o vrednotah in o vlogi umetnosti pri vzgoji.

Izpostavil je dejstvo, da si človek želi biti srečen. Filozofi, psihologi, predvsem pa politiki v predvolilnem času se trudijo za srečo ljudi... A sreče se ne zavedamo, ko jo imamo, je poudaril. V starosti bi si želeli z zadovoljstvom ozreti na prehojeno pot, večini ljudi bi se te sanje lahko uresničile, a kaj ko je v napoto nesrečna narava človeka s pohlepom po oblasti in materialnih dobrinah. Res je, da se dandanašnji pogosto govori o krizi vrednot, kar nikakor ni nepomembno. V sodobni družbi je pomen vrednot upadel. Ljudje ne zaupajo političnemu sistemu, državnim in cerkvenim ustanovam, prevladuje brezobzirna tekmovalnost in želja po pretiranem kopičenju materialnih dobrin.

Kako spremeniti razmere, se je vprašal Trontelj. Če pride učenje prepozno, je učinek slab ali ga ni, podobno je s temeljnimi vrednotami, če otrok ne prejme dovolj čustvene toplote in ljubezni v prvih dveh letih, se bo razvil v sociopatsko osebnost, nesposobno živeti v drugega, sočutja, nesebičnosti, solidarnosti. Taki otroci bodo vir konfliktov, nesreče za ljudi okrog sebe... Kako naj vcepimo spoštovanje vrednot, ločevanje med dobrim in zlom, odločanje za dobro? Trontljev odgovor je, z umetnostjo. Empirično, na podlagi izkušenj so naši predniki to že spoznali. Stari Rimljani so učili modrosti, pravičnosti, etike z basnami. Poezija uči z žlahtnimi, čustveni, empatičnimi sporočili. Vrhunska glasba pripravi dušo na sprejemanje zunaj racionalnih sporočil. Otrok se ne uči od besed, pač pa z zgledi staršev, učiteljev; družina in šola bi morala učiti z vrednostnim komentarjem, z umestitvijo likov, zgodb in naukov, ki jih ponuja umetnina. Etični cilj je dobro življenje z drugimi in za druge v pravičnem redu, je trdil Aristotel. Sreča bo dosegljiva večini, ko se bo človeštvo odpovedalo brezumni tekmi za oblast in materialne dobrine. Ko si bodo ljudje zmogli in hoteli vzeti čas za samovzgojo in vzgojo otrok. Ko bodo znali in hoteli poskrbeti za soseda in neznanca. Ko bomo skrbeli za naravo, planet.

Med vplivnimi politiki se še vedno najde kdo, ki hoče ukiniti reko Sočo in Soško dolino kot naravni vrednoti, da bi izmolzel nekaj banalnih megavatov elektrike in nekaj tisočev evrov zaslужka za kdove kakšne žepe, je na težnje po novogradnjah elektrarn v zgornjem toku Soče opozoril Trontelj.

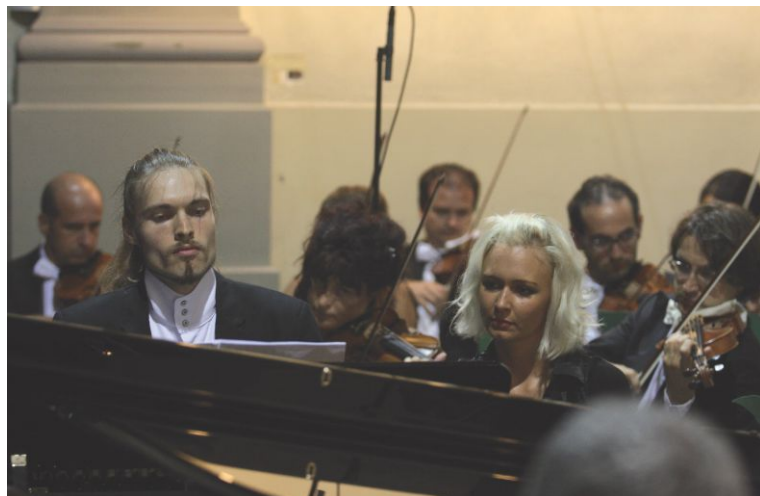
Ko bo vprašljivo preživetje civilizacije, naše vrste, takrat bo potreben globalni razmislek in globalna sprememba človeškega vedenja, ta čas pa je morda bližji kot se dozdeva, je še zaključil.

Cirilo Zlobec je nagovoril zbrane

Anton Nanut

Ivan Skrt

Letos mineva 125 let od rojstva Kanalca Vojeslava Molèta

Resda večini ni znan, gotovo pa se najde kdo, ki je vsaj v križankah naletel na njegovo ime in priimek. Vsekakor pa so zanj slišali zgodovinarji, umetnostni zgodovinarji in tudi arheologi, ki so v času študija prebirali obvezno čtivo *Umetnost južnih Slovanov*.

Petra Paravan, foto: Lea Širok

Vojeslav Mole, vir: Zbirka Wikimedija

Kanal in njegova okolica sta v zakladnico slovenske kulture prispevala dva tipa ustvarjalcev, glasbenike in likovnike, piše **Marijan Brecelj** v *Jadranskem koledarju*. V stroki, ki je s slikarstvom tesno povezana, umetnostni zgodovini, pa je le eden zaslovel najprej v tujini in šele nato doma.

Vojeslav (Herman) Molè se je 14. decembra 1886, rodil v Kanalu, natančneje v Garlattijevi hiši. Starša sta bila Dolenjca, oče iz Škocjana pri Mokronogu, mati iz Podgrada pod Mehovim na Gorjancih. Oče je prišel službeno v Kanal in se poročil s Terezijo Garlatti, rodil se jima je sin Rudolf (znan prevajalec iz poljščine). A Tereza je kmalu umrla in vdovec se je znova poročil z nekdanjo zaročenko, Vojeslavovo materjo. Ko je bilo Vojeslavu približno 4 leta, se je družina zaradi očetove službe preselila v Sežano.

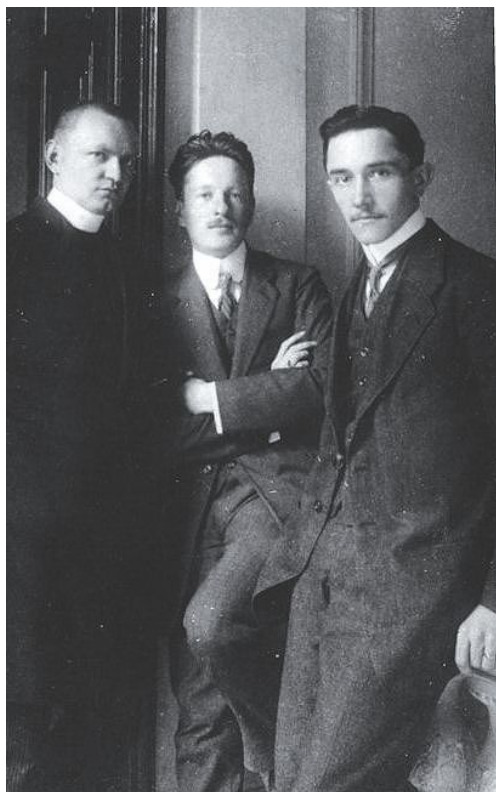
V svoji avtobiografiji *Iz knjige spominov* v prvem delu opisuje otroška in mladinska leta. Čeprav je le 4 leta živel v Kanalu, pa se je rojstnega kraja še vedno spominjal: »Pravzaprav ne vem natančno, kako daleč segajo moji prvi spomini. Mislim pa, da se ne motim, če imam za svoj prvi spomin doživljaj, ki ga ne morem bližje opredeliti. Čisto majhen sem. Nekdo stoji za menoj, sklanja se nad mano in me drži za obe ročici. In še več ljudi je v istem velikem prostoru. Pred nami so se odprla velika težka vrata, skozi katera se je nenadoma vtila velika svetloba, jasna sončna svetloba in sredi nje je zvenelo petje in godba. Ta dogodek mi je ostal v živem spominu, četudi ne vem, kaj je to bilo. Mislim pa, da sem gledal procesijo Rešnjega telesa v Kanalu iz portona Garlattijeve hiše.«

V prvem razredu osnovne šole v Sežani ga je učil oče Srečka Kosovela. Drugi in tretji razred je obiskoval v Trstu, četrtega na Proseku. Gimnazijo je začel obiskovati v Trstu, končal pa jo je v Novem mestu. Po gimnaziji ga je na Dunaju najprej zaneslo na pravo, a se je prepisal na romanistiko in slavistiko. Ko je v Trstu služil enoletni

vojaški rok, se je spoprijateljil s Poljaki in se odločil za študij poljske literature na krakovski univerzi. Vedno bolj pa ga je privlačevala umetnostna zgodovina. Podal se je na študij v Rim, kasneje znova na Dunaj, kjer je leta 1912 doktoriral iz umetnostne zgodovine. Eno leto se je izpopolnjeval v Italiji, nato pa je bil pri centralni komisiji za varstvo spomenikov na Dunaju imenovan za deželnega konservatorja za Dalmacijo v Splitu. Že avgusta 1914 so ga vpoklicali v vojsko in poslali na fronto v Galicijo. Kot avstrijski oficir je bil kar šest let v sibirskem ujetništvu. Kljub temu je na univerzi v Tomsku pridobil naziv univerzitetnega profesorja. Po veliki življenjski preizkušnji se je vrnil na Poljsko, k svoji ženi **Eli Brumer**, ki je bila njegov ideal in jo je opeval v številnih pesmih (1910 ji je posvetil prvo pesniško zbirko *Ko so cvele rože*). Naslednja štiri leta je preživel v Sloveniji kot izredni profesor antične in bizantinske umetnosti. Na povabilo krakovske univerze se je odločil za mesto rednega profesorja zgodovine slovanskih narodov s poudarkom na umetnosti južnih Slovanov. V času okupacije Poljske v 2. svetovni vojni se je moral preseliti v Lvov, od koder se je znova vrnil v Slovenijo in tu preživel vojna leta. Po vojni je znova odšel v Krakov, dokler se ni leta 1966 odločil, da obišče hčerko Wiso v Oregonu ZDA, kjer ga je v Eugenu v 83. letu starosti, 5. decembra 1973, doletela smrt.

Čeprav je v določenih krogih prepoznaven kot umetnostni zgodovinar, pa se je uveljavil predvsem kot pesnik in je dejansko pesnil vse življenje. Nekatere njegove pesmi so prevedene v tuje jezike, bil pa je tudi sam prevajalec, predvsem za poljski jezik.

Naj zaključimo z Brecljevimi besedami: »Bil je veliki Slovenec, ki je svoje sposobnosti in ustvarjalne sile posvetil bratskemu slovanskemu narodu – Poljakom, imel pa je še vedno toliko volje in moči, predvsem pa ljubezni, da je nekatera svoja dela poklonil tudi Slovencem.«

I. Cankar, V. Mole, F. Stele, vir: Digitalna knjižnica Slovenije

Garlattijeva hiša v Kanalu

Osmi festival Muzikfest uspešen in zelo dobro obiskan

Organizatorji ocenjujemo letošnjo prireditev kot zelo uspešno, saj smo privabili rekordno število obiskovalcev ter zagotovili najboljše razmerje med proračunskimi sredstvi in programom festivala

Luka Goljevšček, foto: Ambrož Gorjanc

Letošnji 17. september bo organizatorjem zagotovo ostal v dobrem spominu. Kljub temu, da je bil tokratni proračun manjši za več kot polovico, smo v priprave na osmi Muzikfest vložili vse moči in ves svoj prosti čas. Tokrat nas je prijetno presenetilo tudi vreme, ki je za razliko od prejšnjih let nase opomnilo zgolj z nekaj kapljami dežja v zgodnjem popoldnevu, preostanek dneva pa je bil sončen.

Tudi letos smo organizatorji, Kulturno društvo Svoboda Deskle in sekcija Pihalnega orkestra Salonit Anhovo načrtovali, da morata na mednarodnem festivalu nastopiti vsaj dva tuja pihalna orkestra, za stike z gosti pa je skrbel **Marko Kodelja**. V program smo sicer uspeli uvrstiti tri tuje orkestre, vendar je v zadnjem trenutku svoj nastop odpovedal najbolj pričakovan Italijanski pihalni orkester iz Pordenona, ki obuja tradicijo bersaglierjev (lahka pehota, ki v teku ali na kolesih v značilnih opravih izvaja pihalno godbo).

Ob 16h so se štirje gostjuči orkestri odpravili vsak v svoj kraj naše občine. Italijanski orkester **Nuova banda di Orzano** je nastopil v Desklah, **Pihalna godba Vrhpolje** v Kanalu, **Pihalna godba Idrija** na Ligu in hrvaški **Puhački orkestar Lovran** v Ložicah. Vse orkestre so gostili tudi v KS Anhovo-Deskle, KS Lig, TD Kolovrat Lig in TD Kanal, pripravljenost pa so pokazali tudi v KS Avče, kjer pa je koncert odpadel zaradi posebnih okoliščin.

Ob 18h so se orkestri zbrali na notranjem dvorišču Salonita Anhovo, tam so se jim pridružili še godbeniki domačega Pihalnega orkestra **Salonit Anhovo**, kjer se je

odvil glavni nastop. Med nastopi pihalnih orkestrov so plesne točke predstavili **Tince**, **Twirling skupina iz Deskel** ter mlad plesni par **Vito Pavlica in Mojca Stanič**. Po uvodnem pozdravu organizatorja, sta zbrane nagovorila tudi podžupan **Ivan Humar** ter predstavnik družbe Salonit, **Peter Korenjak**. Program je povezovala **Monika Gabrijelčič**.

Nastopi orkestrov so se zaključili s tremi skupnimi skladbami, ki so jih vodili dirigente nastopajočih orkestrov, za pogostitev pa je poskrbelo domače **Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo Salonit Anhovo**.

Po 21h se je generacija obiskovalcev še pomladila, saj se je začel težko pričakovani zabavni del večera, naprej z mlado zasedbo iz Kanala - skupino **Neon**, za njo pa so

na oder stopili člani **Rok'n'banda** s karizmatičnim pevcem **Rokom Ferengjo**. Ob zvokih znanih slovenskih melodij in plesnih ritmih je prireditev trajala pozno v noč.

Organizatorji ocenjujemo osmi Muzikfest kot zelo uspešen, saj smo privabili rekordno število obiskovalcev ter zagotovili najboljše razmerje med danim proračunom in programom festivala. Klub precej manjšemu številu sponzorjev in donatorjev sta nas tudi letos enako dobro podprla naša generalna sponzorja, Salonit Anhovo d.d. ter kanalska občina.

Čprav obeti niso najboljši, pa organizatorji Muzikfesta upamo, da bomo tudi prihodnje leto uspeli prirediti enega največjih zabavnih dogodkov v naši občini.

Pozdrav poletju drugič v Ložicah

Dve uri programa, 21 točk in 200 plesalcev različnih zvrsti iz vse regije ter številni obiskovalci so zaznamovali letošnji program festivala

Ana Cukijati, foto: ZOSO photography

Plesalci in plesalke različnih generacij in plesnih zvrsti z Goriške so se 2. septembra predstavili v Ložicah na prireditvi Pozdrav poletju, ki jo organizira Športno-rekreativno društvo Ložice. Za programski del je odgovorna **Tanja Simčič Makuc**, ki je festival, na katerem bi se okoliški prebivalci še zadnjič pred začetkom šolskega leta prišli sprostiti in zabavat, zasnovala lansko leto skupaj s predsednico ŠRD Ložice **Sašo Jug**. »Ker tudi sama plešem, vem, da so tovrstne prireditve vedno zelo obiskane in naš plesni festival je očitno prava formula za tukajšnje prebivalce, ki se z veseljem odzovejo in podprejo naš Pozdrav poletju,« pravi Tanja. Priprave na tak dogodek niso prav nič enostavne in organizatorji vložijo veliko truda, da bi tako obsežen festival uspel in gledalcem ostal v spominu. »Člani športnega društva smo imeli letos kar dva meseca intenzivnega dela,« še dodaja.

V več kot dvehurnem programu se je tokrat z 21 točkami predstavilo okrog 200 plesalcev iz regije. Nastopili so posamezniki, plesni pari in skupine klubov Pegasus, Terpsihora, KreART, Nefes, Twist, Dolls, Twirling Deskle ter mažoretke in pihalni orkester Anhovo, program pa je povezoval voditelj **Primož Troha**. Športno igrišče v Ložicah je pokalo po šivih, saj si je hip hop, navijaške, mažoretne, orientalske, folklorne in

druge plesalce prišla ogledati izredno številčna publika: »Ko izbiram nastopajoče, najprej pomislim na gledalce vseh generacij in prav takšen je bil tudi program – za vse okuse in starosti. In kar je najbolj zanimivo – najmlajši plesalec na festivalu je bil triletni **Nik Štendler**, najstarejša plesalka pa je bila **Jožica Stanič** iz plesne skupine Tince iz Deskel. Presenečenje večera so bili člani šole za nastopanje Bast iz Ljubljane s plesalcem **Urošem Jordanom**, ki že drugo leto poučuje tekmovalne skupine pri KreART-u. »To skupino sem prvič videla na mednarodnem tekmovanju v Lignanu in takoj mi je bilo jasno, da bodo letos prav oni naši gostje. V dvajsetih minutah so nam pokazali break dance, hip hop, jazz balet in celo pevske sposobnosti,« je bila vidno navdušena Tanja.

Letošnji plesni festival Pozdrav poletju, za katerega upamo, da bo še dolgo razvesljeval plesalce in gledalce Goriške, se je od lanskega razlikoval v programu. »Letos smo lahko videli boljše točke, saj skoraj vse nastopajoče skupine in solo plesalke dosegajo vrhunske rezultate v Sloveniji in tujini. Veseli pa me predvsem to, da se je letos večina plesnih klubov zaradi lanskega pozitivnega odziva na festival prijavila kar sama,« zaključuje Tanja, ki že snuje ideje za prihodnje leto.

Ponovno vrvež po šolskih hodnikih

Število otrok v osnovi šoli letos in prihodnje leto še pada, v vrtcih jih je vedno več

Irena Hočevar Križnič

Evropska vas OŠ Deskle. Foto: Arhiv OŠ Deskle

Kaj pa pritegne naše otroke po osnovni šoli? Še vedno gimnazijski programi, pa tudi program gastronom hotelir je letos zelo aktualen. Šoli se posodabljata in odpirata v svet.

September je za učence, starše, učitelje in še za marsikoga vsako leto ponovni začetek. Iskanje zvezkov in šolskih pripomočkov. Spet vrvež po šolskih hodnikih. Vedoželjnost, razigranost, navihanost. Treba je ponovno sesti za šolske klopi in zajemati novo znanje.

Koliko nas je, koliko nas bo?

In kakšno je število tistih, ki so letos šolarji v naši občini? V začetku leta je na OŠ Kanal vpisanih 269 otrok, od tega 106 deklic, kar pomeni 17 manj kot v začetku lanskega šolskega leta. Lani sta šolo zapustila dva oddelka s skupaj 38 učenci, v prvi razred pa se letos v OŠ Kanal vpisuje 24, v Kal pa 2 prvošolčka. Nekaj otrok manj je tudi zaradi preselitve. Vpad števila učencev se nakazuje tudi še prihodnje leto, poznejše generacije pa kažejo na porast. V kanalskem vrtcu so zaradi večjega vpisa otrok, vpisanih jih je 11 več kot v preteklem letu, letos morali oblikovati 6 skupin, in sicer kar 3 v prvem starostnem obdobju do 3 let. V lanskem šolskem letu odprti vrtec v Kalu, v katerem je letos kombinirani odderek s 16 otroki, je tako omogočil, da so lahko zadostili vsem potrebam staršev po varstvu njihovih malčkov. Prvošolčki pa so se morali iz prostorov vrtca preseliti v prostore OŠ.

Na OŠ Deskle se je najbolj krizni čas upada števila otrok kot kaže že iztekel. Ko so pred leti uvajali devetletno osnovno šolo, so v prvem razredu imeli kombinirani odderek. Sedaj imajo na šoli 148 učencev, 2 več kot v preteklem šolskem letu. Prevladujejo pa deklice, ki jih je 83. Oddelki so sicer majhni, vendar je v prvem triletnem 7 otrok več kot v zadnjem. Zaradi premajhnega

Kanalski prvošolčki. Foto: Arhiv OŠ Kanal

števila učencev v večini razredov ne morejo izvajati diferenciacije pri slovenščini, matematiki in tujem jeziku. Upajo, da bo v prihodnje to spet mogoče – tudi zaradi zaposlitve učiteljev. Povečuje se število vpisanih v vrtec, tako imajo letos 5 skupin, prej so imeli 4.

Katere srednje šole so bile letos aktualne za devetošolce?

Lansko šolsko leto je OŠ Deskle zapustilo 14 otrok, od katerih se jih je 5 odločilo za gimnazijski program, 6 za različne štiriletno strokovno tehniške šole, tri učenke pa za triletno poklicno šolanje. Na kanalski šoli si je različne gimnazijske programe izbralo 16 učencev in učenk, 11 jih bo začelo šolanje na triletnih šolah, kjer imajo večinoma možnost nadaljevanja izobraževanja na tehniških šolah, ostalih 11 pa se bo šolalo na štiriletnih srednjih strokovnih šolah. Kar 8 učencev in učenk obeh šol se je odločilo za vpis na tolminsko gimnazijo, ki je v preteklem letu doživljala krizo zaradi manjše generacije otrok, zanimivo in za turizem občine spodbudno pa je tudi zanimanje letošnjih devetošolcev za iskani poklic gastronom hotelir. Kar 5 se jih je odločilo zanj in kar 7 za šolanje na Biotehniški šoli v Novi Gorici.

Posodobitve in smeli načrti osnovnih šol

Vodstvu OŠ Kanal nikakor ni vseeno, v kakšnih pogojih poteka pouk in ostale dejavnosti na šoli. Po vztrajnem prizadevanju so v lanskem letu uspeli z nujno potrebno prenovo sanitarij. Sredstva poskušajo pridobiti na različne načine, tako se delno tudi s pomočjo zbranih sredstev na novoletnem koncertu nabavili novo igralo in varneje uredili šolsko igrišče. Trenutno v vrtcu še prenavljajo atrij. Zaradi povečanega števila skupin so opremili igralnico, zaradi »selitve« prvošolčkov pa uredili garderobe in nove sanitarije na OŠ. Šola v Kalu, ki je popolnoma financirana iz občinskih sredstev, je bogatejša za nov peskovnik, pridobili so nekaj igral in didaktičnih sredstev, delno tudi s pomočjo donatorjev. Največja investicija, vredna približno 500.000 evrov, ki je hkrati tudi največja investicija občine v tem mandatu, pa je v teku. Čeprav z manjšo zamudo poteka dolgo pričakovana prenova stare telovadnice v večnamenski prostor. Ravnateljica OŠ Kanal **Milka Zimic** se nove pridobitve veseli, saj bo služila zelo različnim namenom. »Izvajali bomo športno vzgojo nižjih razredov, skupne dejavnosti šole, športne dneve, v popoldanskem času pa bo namenjena za izvajanje kulturnih dejavnosti v kraju in »mirmejši« rekreaciji. Dvorano, ki bo imela izvlečne tribune in dvigni oder, bo zelo hitro mogoče spremeniti iz športne v kulturno.«

V Desklah bodo v letošnjem šolskem letu pričakali »preselitev« in posodobitev šolske knjižnice. Dela še potekajo, okvirna vrednost investicije pa je približno 100.000 evrov. Zaradi zamenjave prostorov bodo morali preurediti in opremiti učilnici za fiziko in gospodinjstvo. V vrtcu so poskrbeli za ureditev zunanega igrišča. OŠ Deskle bo v letu 2013 praznovala 50-letnico in po besedah ravnatelja **Vojka Simčiča** je njihova velika želja, da bi do takrat uredili novo fasado in zamenjali dotrajana okna.

Ob pouku še marsikaj

OŠ Deskle je manjša šola in ima zato svoje prednosti, pa tudi težave. »Glavna usmeritev naše šole je razvijati dobre odnose v kolektivu in ohraniti osebni stik med starši in šolo,« poudarja ravnatelj Vojko Simčič, ki je zelo pohvalil sodelovanje z občino. »Občina nam veliko nudi, vedno se najde potreben denar. Pogrešamo le malo daljši plan za izvedbo investicij.« Zadovoljni so, da jim uspeva vedno organizirati šolo v naravi, zadnja tri leta pripravljajo skupne koncerte z OŠ Šempas, ob koncu leta pa se predstavijo na zaključni prireditvi. Zaradi manjšega števila učencev ne morejo konkurirati drugim šolam v kolektivnih športih, vendar posamezniki dosegajo uspehe na atletskih tekmovanjih, dekleta pa se vključujejo med mažoretke. Kanalska OŠ je v lanskem letu zaključila zelo odmeven evropski projekt Comenius, vendar nameravajo tudi letos s to temo nadaljevati in proučevati obnovljive vire energije. Vključujejo se tudi v državni projekt Simbioz@, katerega namen je sodelovanje različnih generacij. V lanskem letu so bili uspešni na številnih tekmovanjih in prireditvah in s tem bodo nadaljevali tudi letos. Ponosni so na svoje odbojkarje – lanske državne prve, ki so tudi v letošnjem letu že dosegli uspehe v odbojki na mivki. Celotna šola pa se je odzvala na nevzpodbudne rezultate raziskave funkcionalne pismenosti med slovenskimi osnovnošolci v preteklem letu. Odločili so se, da bodo pri vseh predmetih poskušali preverjati razumevanje zapisanega in povedanega še bolj sistematično. Novih izzivov ne manjka. Na šolah so odprti so za nove ideje in pripravljeni vključevati se v življenje kraja na različne načine.

Koncert dveh šol. Foto: Arhiv OŠ Deskle

Zaključna prireditev OŠ Deskle. Foto: Arhiv OŠ Deskle

Zaključna prireditev OŠ Deskle. Foto: Arhiv OŠ Deskle

DOMOVINA

... je kot cvet, ki nikoli ne oveni,
 ... je kot najlepša melodija, ki je nikoli ne pozabiš,
 ... je kot reka, ki si utira pot čez polje,
 ... je kot ptica, ki lahko preleti pol sveta,
 ... je kot nežna mati, ki v stiski ti roko poda,
 ... je kot vrt, ki ga gospodinja obdeluje z golimi rokami,
 ... kot cvet, ki čebelar da med,
 ... je kot Zemlja, na kateri vsak nadje svoj miren prostor
 ... je kot ljudstvo, ki te z vzkliki pozdravlja,
 ... je kot spev pesmi, ki se ga sliši daleč stran,
 ... je kot zelena trata, ki kliče otroke k zabavi.

Hana Munič, 6. a

Vsaka domovina ima svoje nebo

Domovina je to, kar imaš najraje - svoj dom, ker v njem živim jaz, moja mama, oče in bratec. Domovina je srce moje sreče.

Ana Vidmar OPB Kal

Že poldrugo stoletje in nekaj nazaj se je ideja porodila, da za vse Slovence eno državo Slovenijo bi ustanovila.

Bilo je na trnovi poti veliko težav in upirajočih se sosednjih držav, nihče od voditeljev vel'kih pravice ni dal, da mali Slovenec imel bi svoj prav.

Na svetu tem vel'kem nas je dva milijona, pa kdo bi verjel, da naša bo krona?

Dvajset let države samostojne, prebrodili smo mnoge reke, za nami so že težke vojne, a pred nami le prepreke.

Za rešit vse naše probleme ne najdemo pravega genija, a nosili smo že težje breme, **ŽIVELA SLOVENIJA!**

Domen Kacin Vodičar, 9. b

Pesmi so iz knjižice Vsaka domovina ima svoje nebo, ki so jo ob dvajseti obletnici samostojnosti oblikovali kanalski osnovnošolci.

ZGODBE IZ NAŠIH KRAJEV

Vidamaci

V ljudskem izročilu je veliko mitov in legend. Žal to bogastvo ljudskega izročila počasi izginja in odhaja v pozabo. Med starejšo generacijo še živi spomin na pripovedi o *vidamacih*, ki so burile domišljijo še v 50. letih prejšnjega stoletja.

Helena Vuk, foto: Savo Vuk

Kapelica še vedno stoji. Vanjo so se zatekali kosci in grabljice ob nevihtah. Med 2. svetovno vojno so v njej pogosto vedrili tudi partizani.

Vidamaci so bila hudobna in nagajiva bitja, ki so se sprehajala ponoči po bregovih potokov in poteh. Hodili so drug za drugim v vrsti, vsak s svojo luč'co. Ljudje so se jih bali. Zelo nevarno je bilo, če so te zalotili na razpotju. Zvabili so te v svoj krog in te vodili vso noč po svojih poteh. Ob zori so izginili. Ponoči so prišli peštat ljudi. Usedli so se jim na prsi in jih peštali. Kdor je to doživel je trdil, da so bili zelo težki in mu niso pustili dihati. Markčarji so jih videvali na Prapuškem bregu in po pobočjih Benečije. Po pripovedovanju starejših vaščanov so v Kostanjevici videli, kako so lučke poskakovale za vasjo. Seveda so lučke pripisali vidamacem. V Grebenu so jih opazovali še med obema vojnoma, kako so se sprehajali po Benečiji. Kasneje so ugotavljali, da so bili to najbrž možje, ki so po gozdovih in težko dostopnih potokih skrivaj kuhali žganje. Med pogovorom o

strahovih, mi je prijateljica Marija povedala naslednjo zgodbo. Ko je bila še otrok, sta z očetom že v mraku spravljal ovice s paše v hlev. Na vrhu beneškega hriba so se prikazale tri lučke. „Vidiš, to so vidamaci.“ ji je dejal oče. Bilo jo je tako strah, da se ni upala vprašati očeta, kaj so to vidamaci. Slutila je le, da so to neke prikazni. Želela si je, da bi ovce čim prej spravila v hlev in kar se da hitro odšla v varno zavetje doma. Domačini so pripovedovali tudi naslednjo zgodbo. Rank Šeberjak se je nekoč pozno ponoči vračal domov in začelo ga je voziti. Taval je in taval, hodil je in hodil, še sam ni vedel kod. Šele proti jutru se je znašel na poznanem križišču poti in se ovedel kje je. V zahvalo, da se je rešil hude more, je na tem mestu zgradil kapelico. Ali so ga vodili vidamaci ali ga je vodila tantava? Ali je botrovalo vino? Kdo ve?

Kanalski gasilci skrbijo za podmladek

Dvajset otrok se je udeležilo štiridnevnega gasilskega tabora na Vogrinkih

Petra Bucik, predsednica komisije PGD Kanal za delo z mladino, foto: Alojz Kodelja

V PGD Kanal se zavedamo, da je prihodnost v mladih, zato redno skrbimo za naš podmladek. Tako smo tudi letos od 24. do 27. junija organizirali gasilski tabor za naše najmlajše.

V planinski koči na Vogrinkih smo preživeli štiri zanimive dni. Tabora se je udeležilo dvajset otrok, spremljalo pa jih je pet mentorjev in seveda kuhar. Mladi gasilci so spoznavali delo in opremo gasilcev, veliko časa pa smo posvetili pripravam na tekmovanje v orientaciji. Ker se tekmovanje v orientaciji do sedaj nismo udeleževali, je bil to nov izziv tako za mladino, kot tudi za mentorje. Čeprav so bili dnevi precej zapolnjeni z aktivnostmi, smo našli čas tudi za pohode. Med drugim smo osvojili vrh Matajurja. Že lani smo se odločili, da bo ta tabor postal tradicionalen, tako da ga nameravamo organizirati tudi naslednje leto.

Že avgusta smo pokazali, kaj smo se naučili. Na Lokvah je namreč 29. avgusta potekalo tekmovanje v orientaciji, ki ga je organizirala Gasilska zveza Goriške. Zaradi nizkega števila prijav, smo se vse ekipe uvrstile na področno tekmovanje, na katerem se je pomerilo 44 ekip. Na tekmovanju, ki se je odvijalo v Bovcu, smo sodelovali s tremi ekipami. Čeprav smo si želeli, da bi se vse uvrstile na državno tekmovanje, je to uspelo samo mlajšim pionirkam, ki so se 17. septembra v Cerknem pomerile z ekipami iz vse Slovenije.

Ob tem naj poudarimo, da smo zadovoljni tudi z uvrstitvijo ostalih dveh ekip, saj je to tekmovanje za nas nekaj novega in se vsi še učimo. Načrtujemo pa, da se ga bomo redno udeleževali. Zaenkrat nam delo z mladimi dobro uspeva, radi bi jih pa še bolj pritegnili. Letos se nameravamo udeležiti tudi Kviza gasilske mladine, tako da bi naši mladi gasilci osvojili čim več gasilskega znanja.

Upamo, da bomo tudi v prihodnje opravičili zaupanje otrok in staršev in da bodo naše aktivnosti za najmlajše vedno tako dobro obiskane.

Na vrhu Matajurja

Mlajše pionirke na tekmovanju

Nedeljsko popoldne na Ladišču

Tretjo nedeljo v avgustu smo člani DU Deskle-Anhovo pripravili že tradicionalno srečanje upokojencev in ostalih krajanov na Ladišču

Majda Rejec, foto: DU Deskle

V toplem in sončnem nedeljskem popoldnevu smo se ob štirinajsti uri začeli zbirati na prireditvenem prostoru tik ob umetnem jezeru na Soči. Prostor, ki je urejen in namenjen prireditvam, so nam velikodušno odstopile Soške elektrarne Nova Gorica.

Da bi lažje prenesli vse »napore« popoldneva, smo se najprej okrepčali z jedačo in pijačo.

Nato je sledil kratek kulturni program, ki je predstavljal novost letošnjega srečanja. Za začetek so zapele članice upokojenskega pevskega zbora iz Gorice. Srečanje je namreč bilo tudi del aktivnosti v okviru mednarodnega sodelovanja z upokojenskimi društvi Slovencev, ki živijo v zamejstvu. Pevke, ki so zapele z velikim veseljem in zanosom, so poželee buren aplavz vseh

navzočih. Sledil je nastop gospodov Marca in Skrta iz Plav, ki sta nas razveselila z igranjem na harmoniko. Svoje pesniške stvaritve nam je prebrala gospa Bojanka Medvešček, po domače Bojanka Rstukrjeva. Gospa, ki je že zakoračila v osemdeseta leta, še vedno z veseljem zapiše pa tudi predstavi svoje misli in občutja. Seveda pa srečanje upokojencev ne bi bilo ta kar je, če ne bi zaplesale tudi Tince. Plesna skupina, ki si je nadela ime po naši krajanke, žal že pokojni najstarejši Slovenki, je prisotna skoraj na vseh prireditvah v domači krajevni skupnosti. V prijetni senci topolov in hladni sapici, ki je vela od Soče, se je druženje nadaljevalo s pogovori, pesmijo in plesom še daleč v večer.

Krasna si naša Soča, ne le v gorah ampak tudi pri nas v dolini.

Poletna liga v odbojki na mivki

Odziv je bil izjemen, saj se je prijavilo deset ekip, ki so skoraj vsak teden igrale odbojko in razveseljevale številno publiko

Franc Valentinčič, Tomaž Sirk, Egon Kragelj, foto: Tereza Valentinčič

Zmagovalna ekipa Korpa

Zgodaj spomladi smo se družba ljubiteljev odbojke na mivki spraševali, kako se prisiliti k večji športni aktivnosti. Vsi smo se strinjali, da potrebujemo več telesnih aktivnosti. A kaj, ko je to, poleg vseh ostalih vsakodnevnih obveznosti, vedno zadnje na vrsti. Odgovor smo našli v organizirani ligi za rekreativne igralce, ki bi nas na nek način prisilila v bolj športen način življenja. Vsak je malo potipal v svoji okolici, kako bi bila liga sprejeta. Povratne informacije so bile pozitivne. Tekmovanje se je pričelo konec maja, prijavilo pa se je deset ekip iz naše občine. Potekalo je na dveh urejenih igriščih, ki sta nam jih prijazno dali na razpolago športni društvi Avče in Morsko. Tekme smo skoraj vsak teden igrali do sredine avgusta, ko smo ligo zaključili s turnirjem v Morskem. Ves čas je bila najbolj uspešna ekipa Korpe, ki je v finalnem dvoboju premagala Morsko. Navkljub motu, da se je najpomembneje gibati in družiti, lahko rečemo, da je bilo nekaj tekem tudi odbojkarsko zelo zanimivih, predvsem zaradi borbenosti in želje po zmagi. Zaključni turnir je bil »pika na i« lige, kjer je prevladalo predvsem druženje ob športu. Organizirali smo ga na igrišču v Morskem s podporo ŠD Morsko ter ob materialni pomoči Občine Kanal ob Soči in družbe SENG. Pomoč pri organizaciji nam je ponudilo še veliko drugih posameznikov in podjetnikov, za kar se vsem iskreno zahvaljujemo. Velika večina udeležencev se je strinjala, da je bila liga koristna. Za nekatere premalo zahtevna, za druge še preveč, vendar je kot novost v občini dobrodošla in lahko predstavlja začetni vzorec podobnih aktivnosti za prihodnja poletja.

Twirlerke na Evropskem prvenstvu v Torinu

Med slovenskimi solistkami najboljša Ana Kašček, desklanska skupina sedma

Športni twirling klub Deskle, foto: Nika Bratuž

Evropsko prvenstvo v twirlingu je letos potekalo v Torinu med 6. in 10. julijem, tekmovalo pa je 16 držav.

V državni reprezentanci je bilo 12 desklanskih twirlerk, ki trenirajo pod vodstvom **Suzane Šuligoj** ter solistka **Ana Kašček**, poleg njih pa so bile še tekmovalke iz Slovenske Bistrice, Hajdine in Svetega Jurija. Na tekmovalce so jih spremljali predsednica TZS **Marta Pernat**, selektor reprezentance **Sašo Koprivnik**, predsednica ŠTK Deskle **Karmen Maffi** in ekipa vsestranskih navijačev iz Deskel. Ker je bilo pred tekmovalcem potrebnih veliko priprav in testov, se je reprezentanca v Torino odpravila že 4. julija. Kljub natrpanem urniku so imele twirlerke tudi nekaj prostega časa in so si ogledale znamenitosti Torina, kjer letos potekajo slovesnosti ob 150. obletnici združitve Italije.

Tekmovanje je bilo razdeljeno na štiri tekmovalne dni. Med solistkami je bila tudi Ana Kašček, ki se je v konkurenci 50 tekmovalk uvrstila na 41. mesto, kar je bila tudi najboljša uvrstitev slovenskih solistk. Naša skupina je tekmovala v kategoriji group in zasedla 7. mesto. Nastop je bil odličen, viden je bil napredek glede na prejšnja leta, za nastop v finalu pa jim je zmanjkalo le eno mesto. Kljub temu smo na nastopih finalistov videli nekaj odličnih nastopov Italijanov in Francozov, dekleta pa so nabrala veliko navdiha in idej za prihodnja tekmovanja. Trenerke in tekmovalke so jih avgusta lahko preizkusile na intenzivnih poletnih pripravah v ČŠOD Soča v Tolminu. Kljub visokim temperaturam so bile priprave uspešne, saj se jih je udeležilo 36 članic, ki so pridobile znanje, vestno trenirale in napredovale, hkrati pa se družile in tkale prijateljstva. Svoje znanje bodo pokazale v oktobru, ko jih čaka izpit, vsaka skupina pa je na pripravah pripravila tudi novo koreografijo za nastope. Teh je kar nekaj, naše twirlerke so se udeležile Plesnega festivala Pozdrav poletju, nastopile so na Srečanju Generacij ob 90. obletnici delovanja cementarne Salonit v Anhovem in na Mednarodnem srečanju pihalnih orkestrrov Muzikfest 2011.

Naše članice so pripravljene na skok v novo sezono, ki prinaša veliko novih izzivov. Poleg tega bi se radi zahvalili vsem, ki ste pripomogli, da je bilo letošnje poletje tako polno dogodivščin za naše twirlerke!

Ekipa se predstavi

Pomlajena ekipa OK Salonit Anhovo - Kanal je dobra mešanica starejših in mladih igralcev

Lea Širok, foto: Borut Jurca

V protokolarnem objektu družbe Salonit Anhovo v Šmartnem je vodstvo kluba na tiskovni konferenci 12. septembra predstavilo pomlajeno ekipo za sezono 2011/12. Pred letošnjo sezono so OK Salonit Anhovo – Kanal zapustili **Thomas Andel**, **Zoltan Kovacs**, **Israel Jose Dos Santos**, **Aljoša Orel**, **Tomaž Paravan**, **Damir Šabec** in **Dalibor Tomić**.

Kanalsko odbojgarsko ekipo so letos tako pomladili, je novinarjem pojasnil direktor kluba **Miloš Grilanc**: „Pridružila sta se nam dva dolenska odbojkarja, to sta **Janko Bregant** in **Danijel Koncilja**, oba iz OK Prvačina. Iz tujine smo pridobili kvalitetno okrepitve, to je organizator igre **Žarko Kisić**, ki je v lanske sezoni branil barve beograjskega Partizana, s katerim je osvojil prestižni naslov državnega prvaka v Srbiji.“ Vrste so okrepili še trije mladi perspektivni odbojkarji, in sicer, **Urban Česnik**, **Matevž Lazar** in **Nejc Pirih**.

Trener prve ekipe OK Salonit Anhovo – Kanal bo v sezoni 2011/12 **Andrej Urnaut**, njegov pomočnik bo **Leon Schilling**, naloge fizioterapevta pa bo opravljal **Željko Kizić**.

Schilling bo vodil tudi kadetsko in mladinsko ekipo, ki bo nastopala v III. DOL. Grilanc ob tem poudarja, da ostajajo veliki dolžniki zaradi lanske sezone, kjer so zasedli šele peto mesto v državnem prvenstvu, peto mesto v Interligi in izpadli v polfinalu pokalnega tekmovanja: „Ampak včasih je taka sezona tudi dobra, da ti da odgovore na določena vprašanja. Mislim, da smo s pomočjo novega trenerja Andreja Urnauta zadevo sedaj drugače zastavili.“ In čeprav so se v tej sezoni odpovedali Interligi in evropskim tekmovanjem, to še ne pomeni, da so se vdali. Prav nikomur ne nameravajo mahati z belo zastavo, dodaja Grilanc: „Definitivno nobeni ekipi v Sloveniji ne bo lahko gostovanje v Kanalu. In za

tem stojimo. Smo se pa odločili, da v Interligi ne bomo nastopili tudi zaradi upadanja kakovosti tega tekmovanja. Zato vse moči usmerjamo v slovensko državno prvenstvo in državno pokalno tekmovanje.“

Kakor poudarja Urnaut, je cilj uvrstitev med prve štiri ekipe državnega prvenstva:

„Ekipa je mlada, potrebno bo veliko dela, mislim pa, da je ena taka dobra mešanica nekaj starejših igralcev in mladih igralcev, ki so željni dokazovanja.“

Na vprašanje, ali so Blejci še vedno nedosegljivi pa Urnaut odgovarja: „S takim budžetom, ki ga imajo oni, ja, imajo najmočnejšo ekipo, koliko so dosegljivi ali ne, to bodo morali pa na igrišču pokazati.“ Vse tekme v I. DOL bo OK Salonit Anhovo – Kanal odigral v Športni dvorani Kanal.

V letošnjem šolskem letu pa bodo vadbo odbojke organizirali na OŠ Kanal, OŠ Deskle in OŠ Dušana Muniha v Mostu na Soči. Vse mlade odbojkarje vabijo z akcijo „Si drzneš? Pridruži se nam.“

Štiri kros v Plavah letos na prenovljeni progi

Sončno sobotno popoldne 10. septembra. Še prevroče za ta letni čas. Najbolj so vročino občutili tekmovalci, ki so neutrudno ves popoldan porivali kolesa v strm klanec proti startu, kjer ni bilo niti najmanjše sence.

Ampak tekmovalcev to ni motilo, pomembna je bila koncentracija na prenovljeno progo.

Miloš Krašček, foto: Vanja Kodermac

Popolnoma nov je srednji del, kjer se proga loči na zahtevnejšo, a hitrejšo linijo, in počasnejšo, lažjo linijo. Najboljši tekmovalci so gledalcem na novem delu proge prikazali par lepih prehitevanj. Na progi Luku Kr's v Plavah se je zbrala praktično vsa elita slovenskega štiri krosa. Žal smo pogrešali tekmovalce iz tujine, ki so nas lani močno razveselili s svojo udeležbo. No, mogoče naslednje leto.

Vse oči so bile uprte v domačega prvaka **Kristjana Medveščka** (KK Črn trn). Pričakovali smo zmago na domači progi. Vse tekmovalce smo enako zavzeto spodbujali, saj si vsak zasluži čestitke za spust po teh strmih prašnatih neravninah. Gledalci so bili ogreti in željni vratolomnih voženj drznih fantov in deklet. Vsaka kategorija posebej, vsakokrat po štirje v vrsti. V vsaki vožnji sta dva izpadla, dva nadaljevala v naslednji krog tekmovanja. Z vsakim spustom je bilo bolj napeto. Eden od glavnih konkurentov za stopničke, **Matej Stapić** (Enduro Maxxis) je ostal brez uvrstitve že kmalu po startu prve vožnje. Prehiter vstop v

prvi levi ovinek, zdrs zadnjega kolesa in že je bil na tleh. Medvešček je v svoji skupini brez težav zmagal. V nadaljevanju so mu bili nevarni skoraj le še klubski kolegi iz kluba Črn Trn iz Ajdovščine. Ampak Kristjan je na domači progi odlično odvozil svojih »pet« minut. Konkurentom niti za trenutek ni dovolil, da bi ga zmotili v zmagovalnih vožnjah. Z zmago je še enkrat potrdil svojo prevlado v Pokalu Slovenije. Sledili so mu **Nejc Rutar** (Orbea Geax), **Urban Rotnik** in **Matija Stupar** (oba KK Črn trn). Mali finale je osvojil najboljši mladinec na dirki **Jakob Malik** (KK Črn trn). Pri amaterjih pa se je glavni boj bil med **Martinom** in **Dejanom**, oba **Krašček**, domačinoma, ki sta v polfinalu vozila vsak v svoji skupini. Martin je v obeh vožnjah pokazal, koliko je v zadnjem času napredoval, saj je suvereno zmagal. Dejan pa je tudi z drugim mestom obdržal zmago v Slovenskem pokalu. V tem krasnem popoldnevu so vsi trije domači tekmovalci dosegli svoje zmage. Dosegli smo jo tudi ostali, tisti, ki smo sodelovali v pripravi tekmovanja, saj je kljub

nekaterim atraktivnim padcem, minilo brez težav in poškodb.

Vsak tekmovalec si zasluži čestitke!

Klenim stoletnicam se je pridružil stoletnik Stanko

„Ben, nej bo, ku če!“

Nataša Bucik Ozebek

Stanko je praznoval v družbi sinov, dveh snah, osmih vnukov in štirih pravnukov.
Foto: osebni arhiv

Stanku je ob jubileju voščila še ena kanalska stoletnica Matilda Močnik.
Foto: Nataša Bucik Ozebek

Stanko Šuligoj se je rodil 16. avgusta 1911 v Koprivišču pri Kalu nad Kanalom. V družbi z devetimi brati in sestrami mu ni bilo dolgčas, le vojna je kmalu prekinila njihovo otroštvo. Komaj petleten fantin je bil, ko je morala njegova družina v begunstvo na Cerkljansko. „Veste, takrat, ko smo odhajali od doma, so mi prvič oblekli hlače,“ se še danes živo spominja, kako je z nahrbtnikom na rami prvič odhajal v svet. Po štirih letih so se na jesen vrnili domov in v napol porušeni hiši znova zaživel na svojem. Pri enajstih je prvič šel v šolo, pri devetnajstih pa prvič v zapor. Pet dni so ga italijanski vojaki zaslíševali in pretepali, da bi kaj povedal o smrti nekega italijanskega financarja, ga še za pet dni zaprli v samico, nato pa nedolžnega vendarle izpustili. Drugi fantje niso imeli te sreče. Leta 1932 je bil vpoklican v redno italijansko vojsko. Po letu in pol se je vrnil domov, že leta 1935 pa so ga kot plačanega vojaka poslali v Afriko, kjer je ostal dve leti. Vojaško uniformo je ponovno oblekel med drugo svetovno vojno in se kmalu znašel na meji med življenjem in smrtjo. Vlak, s katerim je potoval, so zajeli partizani in ga med napadom ranili. Prvo zdravilo za ranjenca je bil požirek konjaka. V bolnici mu zdravnik ni prisodil več kot štiri dni življenja. A štirje dnevi so minili, nato še meseci in leta, le v bližini srca v spomin na ta dogodek še danes nosi okruške od naboja – škripe.

Ko je okreval, so ga v vojsko poklicali še četrtič. V delavskem bataljonu na Sardiniji, Korziki in nazadnje v Franciji je prebil štiri leta. Ker je bil brivec, so mu bile vojne grozote večkrat prihranjene. Tudi po vojni so se k njemu ob sobotah zvečer in v nedeljo dopoldne še dolga leta hodili brit in strič sovaščani. Spomladi 1946 se je poročil, z ženo imata tri sinove. Kmetovala sta na kmetiji njegovih staršev, zato je Stanko opustil delo v kamnolomu in svojo brivnico. Sam se nerad pohvali, a njegovi sinovi povedo, da je bil skrben in natančen gospodar. Njegove krave zjutraj niso smele do vaškega korita z vodo, dokler niso bile čiste in urejene kot za „h maš“. Skupaj z ženo sta v rodnem Koprivišču kmetovala do leta 1989. Dolga leta je nato dneve v majhni hiški preživel sam, si sam kuhal, urejal vrt, tudi sam kaj zašil, če je bilo treba.

Danes se dobro počuti tudi v domu upokojencev, prizna pa, da je vseh njegovih 43 let, ki sta jih skupaj preživel z ženo, hitreje minilo kot teh nekaj zadnjih v domu upokojencev. Zdravje ga uboga. „Saj bolelo me je vedno kaj, bolan pa nisem bil,“ pravi. „Zato pa tudi imam 100 let, ker nisem bil nikoli bolan,“ se nasmehe. Praznoval je v družbi treh sinov z družinami, osmih vnukov in štirih pravnukov. In če se le ne bo preveč držal svojega načrta, da mora dočakati sto let in potem lahko tudi takoj umre, bo kmalu dočakal tudi petega pravnuka.

Stanko je bil vedno dober pripovedovalec zgodb, ki jih je pisalo njegovo dolgo življenje. Predvsem tiste iz mladosti rad pripoveduje še danes in ko se sem in tja vendarle ne more spomniti vsega, se sam nase malo razjezi: „Ben, nej bo ku če!“ Res, nej bo ku če, stoletniku tega zameriti ne gre.

Klekljanje v Ročinju združuje vse generacije

Nevenka Malnič, mentorica krožka, foto: Vilka Drašček

Ljubezen do ročnega dela in želja po spoznanju nečesa novega je botrovala ustanovitvi klekljarske skupine v Ročinju. V okviru Kulturnega društva „Valentin Stanič“ Ročinj – Doblar smo se prvič sestali januarja 2001. Od takrat čipka sleherni petek zvabi pisano družbo v skromnem prostor Krajevne skupnosti. Skupaj prihajajo babice in vnukinje, mame in hčere, otroci in starejši. Veseli smo vsakega novega člana. Poleg prijetnega druženja se vsak po svojih zmožnostih trudimo osvojiti čim več znanja o klekljanju in uporabi te lepe dragocene in plemenite čipke. Ko pravkar odpeta iz blazine, zasije na dlani, so v trenutku poplačane ure potrpežljivega učenja in natančnega dela. Veliko takih veselih trenutkov smo pričarale v teh desetih letih. Naše čipke krasijo naše domove, z njimi razveseljujemo naše drage, lahko jih občudujete na vsakoletnih razstavah v naši občini. Hvala vsem, ki ste in še vztrajno prihajate v našo družbo in vam ni žal nakloniti kar precej dragocenega prostega časa klekljanju. Hvala tudi vsem, ki nam to omogočate.

Klekljarska skupina že deset let deluje pod okriljem društva „Valentin Stanič“

Sončna elektrarna – varna naložba?

Ni donosna, je pa varna dolgoročna naložba za okoljsko ozaveščene krajanje in podjetnike

Robert Čebon

Sončna energija je na razpolago brezplačno in ne onesnažuje okolja. Fotovoltaični sistemi so zelo tih in prijazen vir energije, ki omogoča uporabo električnih naprav tudi tam, kjer ni električnega omrežja.

V Evropi je bilo leta 2005 instaliranih 1000 MW, v letu 2006 2000 MW, leta 2009 pa 3800 MW novih kapacitet sončnih elektrarn (SE), od tega največ v Nemčiji.

V Sloveniji so bile prve SE omejene izključno na samostojne sisteme za napajanje gorskih in planinskih koč. Prva SE, ki so jo leta 2001 postavili v Ljubljani z močjo 1,1 kW, je odločilno prispevala k reševanju vprašanja distribucije in priključevanja električne energije. Trg SE pa se je začel razvijati šele leta 2005.

Po oceni Agencije za prestrukturiranje energetike (ApE) je bilo leta 2004 instaliranih za 100 kW sončnih elektrarn, leta 2005 skoraj 200 kW in konec leta 2009 že 4500 kW.

V Sloveniji je bilo konec leta 2010 registriranih 520 SE (ApE, 2010), od tega 4 elektrarne moči 1 MW in več.

Glede na interes investitorjev lahko pričakujemo rast tudi v naslednjih letih. Za leto 2020 ApE napoveduje skupno instalirano moč od 184 do 550 MW sončnih elektrarn z letno proizvodnjo od 184 do 550 GWh električne energije.

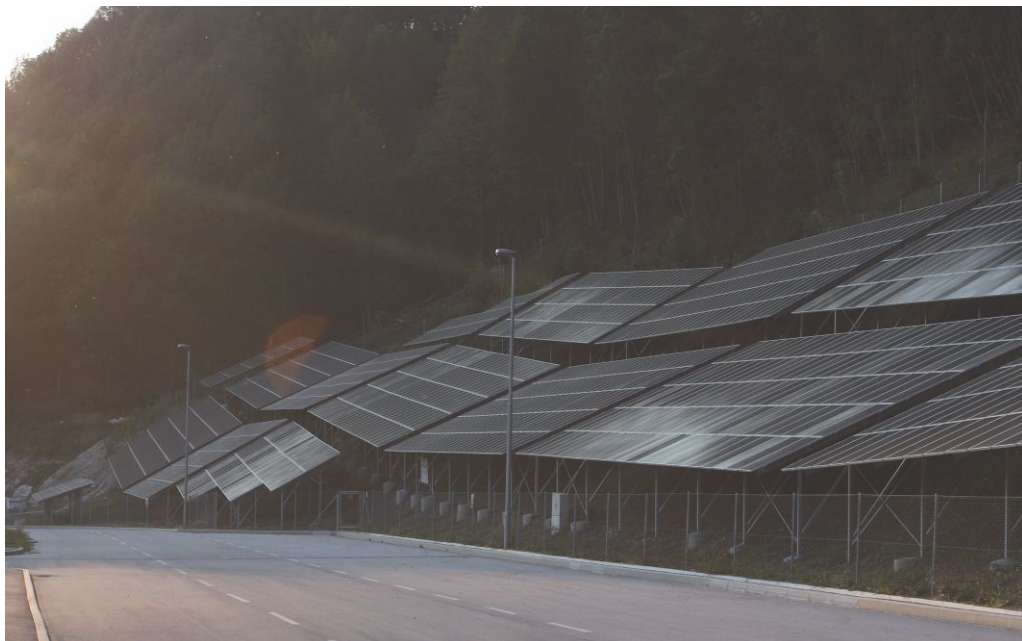
Za distribucijo električne energije moramo pridobiti naziv proizvajalca obnovljivih virov energije (OVE). Na podlagi pogodbe o odkupu bomo električno energijo lahko prodajali po znatno višjih cenah od trenutne tržne cene. Odkupne cene električne energije zagotavlja država za naslednjih 15 let. Odvisne so od načina izvedbe sončne elektrarne in se spreminjajo glede na to ali je elektrarna integrirana v strešno kritino, nameščena na strehi objekta ali pa postavljena kot samostojni objekt.

Na podlagi Zakona o graditvi objektov – Ur. l. RS, št. 75/2010, lahko za SE moči nad 1 MW gradnjo, rekonstrukcijo, nadomestno gradnjo in odstranitev objekta začnemo na podlagi pravnomočnega gradbenega dovoljenja. Elektrarne manjših moči ne potrebujejo gradbenega dovoljenja, morajo pa izpolnjevati pogoje za statično presojo, požarno varnost in elektro-zaščito.

Če želimo zgraditi elektrarno moči 1 MW na območju severne Primorske in našo električno energijo prodati po najugodnejši odkupni ceni, je za postavitev SE idealna južna lega, s 30 stopinjskim naklonom. Takšna elektrarna zahteva delovno površino 7.200 m².

Predvidimo, da bo obratovala 1050 ur na leto z instalirano močjo 1000 kW, kar pomeni 1.050.000 kWh letne proizvodnje. Življenjska doba projekta je ocenjena na 30 let. V tem času se tehnologija namreč izboljša do take mere, da bi bilo potrebno zamenjati ali temeljito obnoviti večji del ključne tehnologije, kar pa bi bil prevelik strošek z vidika ekonomske upravičenosti nadaljnjega obratovanja sončne elektrarne.

Glede na spremembo zakonodaje je ključno vprašanje, koliko bi se morale poceniti fotovoltaične

Sončna elektrarna Poljubinj. Foto: Toni Dugorepec

celice, da bi bila naložba ob napovedanih nižjih cenah še sprejemljiva za vlagatelja.

Okvirni strošek za vgradnjo sončne elektrarne se giblje med 3300 do 4300 EUR za kW moči sistema. Cena varira. Večja kot je instalirana moč elektrarne, nižja je cena, v večji meri pa je odvisna od tipa modulov, njihove kvalitete in porekla.

Odločili smo se za foto napetostne monokristalne silicijeve module moči 240 W. Če bi se odločili za polikristalne module, bi bile razlike minimalne. Pri amorfnih moduli pa je izkoristek celic premajhen. Predračun naložbe za sistem vršne moči 1000 kW znaša 2.526.781 EUR. Če temu prištejemo še stroške za najem prostora in za zavarovanje investicije, znaša celotna vrednost 2.600.000 EUR.

S finančnega vidika projekt ne bi bil več rentabilen, če bi odkupne cene električne energije iz SE v letu 2011 in 2012 padle za 10 do 20 odstotkov. V prihodnosti bo zato potrebno zmanjšati stroške. Vrednost sončnih celic znaša 69 odstotkov naložbe. V primeru padca odkupnih cen za 10 odstotkov, bi se morali sončni paneli poceniti za 19 odstotkov, da bi vsi ekonomski kazalniki ostali pozitivni. Če bi cene elektrike padle za petino, bi se sončni paneli morali poceniti za skoraj polovico.

Fotovoltaika je tehnologija prihodnosti. Postala naj bi eden od stebrov obnovljivih virov energije, čeprav bomo še nekaj časa odvisni od zemeljskega plina, nafte, premoga in jedrske energije.

Investitorjem svetujemo, naj se odločajo za manjše sončne elektrarne, ki bodo sestavni del zgradbe in izberejo najboljšega ponudnika.

Čeprav sončne elektrarne vsekakor niso donosen posel, so varna dolgoročna naložba za podjetja in posameznike, ki so okoljsko ozaveščeni in jim ni vseeno, kakšen planet bodo zapustili naslednjim rodovom.

Občinska uprava

RAZPIS občinskih štipendij

RAZPIS štipendij za študijsko leto 2011/2012

Občina Kanal ob Soči, Trg svobode 23, 5213 Kanal, na podlagi 7. člena Pravilnika o štipendiranju (Primorske novice, Uradne objave, 26. 9. 2005) objavlja RAZPIS štipendij za študijsko leto 2011/2012

Občina Kanal ob Soči dodeljuje štipendije za študente višjih strokovnih šol in študente visokošolskih zavodov, ki se izobražujejo v Republiki Sloveniji po dodiplomskih študijskih programih z javno veljavnostjo. Za študijsko leto 2011/2012 se razpisuje 3 štipendije. Višina osnovne štipendije znaša 40% zadnje objavljene zjamčene plače v Republiki Sloveniji (95,092€).

Kandidati lahko oddajo vlogo z dokazili od objave razpisa dalje.

Zadnji rok za oddajo vlog je sreda, 12. oktober 2011 do 12. ure. Vloge se dostavi v kuverti osebno ali po pošti na naslov: Občina Kanal ob Soči, Trg svobode 23, 5213 Kanal, s pripisom –»Vloga za uveljavitev pravice do štipendije«.

Za dodatna pojasnila lahko pokličete na telefonsko številko 05 39 81 213.

OKTOBER

1.10.2011	Mladinski odbojcarski turnir	Športna dvorana Kanal	OK Neptun
2.10.2011, ob 14. uri	Pohod na Vetrnik Info: 051 392 931	Šolsko igrišče v Kalu	TD Kal nad Kanalom
7.10.2011, ob 20.30	»Kogojevi dnevi« Slovenski komorni zbor Ob 80-letnici Štefana Maurija	Cerkev sv. Marije Vnebovzete Kanal	PD Soča Kanal
8.10.2011, ob 17. uri	Otvoritev razstave kiparja in slikarja iz Stockholma - Jože Stražar	Galerija Rika Debenjaka Kanal	PD Soča Kanal
8.10.2011, ob 8. uri	Pohod po poti miru Info: 041 333 794	Kanal in okolica	DU Kanal
9.10.2011, ob 15. uri	»Kogojevi dnevi« Zagrebski kvartet saksofonov z gosti	Bardo – Luserva (Italija) cerkev sv. Jurija	PD Soča Kanal
10.10.2011, ob 20.15	»Kogojevi dnevi« Pihalni kvintet Slowind	Kulturni dom Nova Gorica	PD Soča Kanal
22.10.2011, ob 8. uri	Pohod na Vodice Info: 041 795 843	Pred kulturnim domom v Desklah	TD Korada
22.10.2011, ob 20.30	»Kogojevi dnevi« Trobilni ansambel Slovenske filharmonije	Kulturni dom v Trstu	PD Soča Kanal
23.10.2011, ob 11. uri	Pohod na Globočak Info: 031 511 896	pred KS Kambreško	TR društvo Globočak
31.10.2011, ob 14. uri	Komemoracija ob dnevu spomina na mrtve	Pri kostnici v Kanalu	KO ZB Kanal, KS Kanal, Občina Kanal ob Soči

NOVEMBER

12.11.2011, ob 8.30	Turnir v pikadu	Športna dvorana v Kanalu	DU Kanal
19.11.2011, ob 11. uri	70. obletnica ustanovnega zbora OF za Kanalsko območje	Kambreško	KO ZB Kanal, Veterani vojne za Slovenijo, KS Kanal, Občina Kanal ob Soči

DECEMBER

11.12.2011	Pohod na Jelenk - zimski Kontakt: 05 398 12 13		PD Kanal
21.12.2011	Pohod na Jelenk Info: 041 629 721		PD Kanal
26.12.2011, ob 13. uri	Pohod na Jelenk (z baklami) Info: 031 585 657	Športni park Morsko	ŠD Morsko
26.12.2011, ob 19. uri	Koncert ob dnevu samostojnosti in enotnosti	Kulturni dom Deskle	Občina Kanal ob Soči
26.12.2011, ob 11. uri	Žegnanje konj	Deskle	Konjeniško društvo Korada
27.12.2011, ob 18.30	Novoletno srečanja krajanov	Pred občinsko stavbo v Kanalu	TD Kanal
28.12.2011	Novoletni odbojcarski turnir v mini in mali odbojki		OK Neptun

Spletna stran občine Kanal

Vabljeni k soustvarjanju

Lea Širok

Kakor je mogoče zaznati iz odziva na spletni strani, vas že veliko ve, da je od septembra naša občina na spletnem portalu MojaObčina.si.

Portal je namenjen obveščanju občanov z ažurnimi novicami, komentarji, mnenji, napovedmi dogodkov, fotografijami, avdio in video vsebinami, in vsemi lokalnimi informacijami, ki si jih občanke in občani želijo in iščejo na spletu. Tako bomo na tem spletnem mestu združevali vse pomembne informacije za in med občani, obenem pa bodo prispevki s tega spletnega mesta objavljeni tudi v našem časopisu Most.

Spletni portal omogoča enostavno registracijo in brezplačen ogled vseh vsebin ter tudi soustvarjanje vsebin vsem zainteresiranim posameznikom, podjetjem in občinskim upravam v vseh slovenskih občinah.

Poleg posredovanja informacij omogoča tudi prosto in svobodno izmenjavo mnenj in prispeva k dvigu demokratičnega dialoga na ravni

lokalnih skupnosti, saj je omogočeno komentiranje (seveda le z registracijo in s polnim imenom).

Vsak, ki si to želi, lahko **izpolni obrazec na spletnem mestu** (zavihek v zgornji orodni vrstici – registracija) in začne **postopek registracije**, s katero pridobi **status avtorja prispevkov**. Avtor prispevkov nato pridobi status pisca, novinarja, partnerja ali urednika. O dodeljevanju statusa odloča izdajatelj, potem ko prejme podatke o registraciji posameznega avtorja prispevkov.

Z registracijo na spletnem portalu boste lahko prispevke o svojih dejavnostih sprosti objavljali in vam ne bo treba čakati na izid Mosta. Poleg prispevka je potrebno dodati vsaj eno fotografijo. Fotografije pa morajo biti dovolj velike (vsaj 1 MB), da jih bomo lahko objavili tudi v Mostu.

Spletni naslov: <http://www.mojaobcina.si/kanal-ob-soci/>

NAVODILA ZA POŠILJANJE PRISPEVKOV:

Članke za Most pošljite na e-naslova: lea.sirok@gmail.com in most@tic-kanal.si

ali po pošti na naslov:

TIC Kanal, Pionirska 2, 5213 Kanal, s pripisom: **ZA MOST**.

- Teksti in fotografije morajo biti opremljeni z imenom avtorja.
- **Tekst** je lahko v formatu Microsoft Office s končnico **.doc** ali Open Office s končnico **.odt**.
- **Fotografije** naj bodo v formatu **.JPG** in naj bodo primerno velike resolucije (vsaj 1 MB).
- Če jih pošiljate v digitalni obliki je najbolje, da tekst in fotografije pošljete kot ločeni priponki.
- Prispevke lahko pošiljate tudi preko spletne strani, kjer se morate predhodno registrirati na <http://www.mojaobcina.si/kanal-ob-soci/>.

Izberi drugo občino ▼ Facebook prijava

MojaObčina.si | Kanal ob Soči

Novice Dogodki Zaposlitev Razpisi

MojaObčina.si | Registracija novega uporabnika

Želiš biti vedno na tekočem z lokalnim dogajanjem v tvoji občini?

Pridruži se nam in bodi obveščen:

- Spremljaj najbolj ažurne lokalne novice,
- Komentiraj lokalno dogajanje,
- Izbiraj med aktualnimi lokalnimi dogodki,
- Soustvarjaj in predlagaj občini izboljšave, jo pohvali ali opozori na napake.

Ime: *

Priimek: *

Elektronski naslov: *

Geslo: *

Potrditev gesla: *

Privzeta občina: * Kanal ob Soči

☒ Želim se prijaviti na e-novice
Soglašam s splošnimi pogoji in politiko zasebnosti

REGISTRIRAJ ME

Uporabniki Facebooka se lahko prijavijo še bolj preprosto

f Prijava preko Facebooka

Spored prvega dela tekmovanja v I. DOL:

1. krog - sobota 08.10.2011 ACH Volley : Salonit Anhovo
2. krog - sredo 12.10.2011 Calcit Volleyball : Salonit Anhovo
3. krog - sobota 15.10.2011 Salonit Anhovo : Krka
4. krog - sobota 22.10.2011 Maribor : Salonit Anhovo
5. krog - sobota 29.10.2011 Salonit Anhovo : Panvita Galex
6. krog - sobota 05.11.2011 GO Volley : Salonit Anhovo
7. krog - sredo 09.11.2011 Salonit Anhovo : SIP Šempeter
8. krog - sobota 12.11.2011 UKO Kropa : Salonit Anhovo
9. krog - sredo 30.11.2011 Salonit Anhovo : Astec Triglav
10. krog - sobota 03.12.2011 Salonit Anhovo : ACH Volley
11. krog - sredo 07.12.2011 Salonit Anhovo : Calcit Volleyball
12. krog - sobota 10.12.2011 Krka : Salonit Anhovo
13. krog - sobota 17.12.2011 Salonit Anhovo : Maribor
14. krog - sobota 07.01.2012 Panvita Galex : Salonit Anhovo
15. krog - sobota 14.01.2012 Salonit Anhovo : GO Volley
16. krog - sobota 21.02.2012 SIP Šempeter : Salonit Anhovo
17. krog - sredo 25.01.2012 Salonit Anhovo : UKO Kropa
18. krog - sobota 28.01.2012 Astec Triglav : Salonit Anhovo

Foto: Borut Jurca

Mušiči so spet dirkali

Travniki v Bizjakih je bil skorajda premajhen za vse obiskovalce, ki so prišli gledat že devete mušje dirke. Mušiči so tudi tokrat navdušili, skupaj s tekmovalci pa so prišli z vseh koncev: iz Vipavske doline, z Banjške planote in iz okolice Ljubljane. Mušji grand prix je organiziralo ŠKT Levpa.

Foto: Lea Širok

+ Plus

- Minus

Pri Čargovih v Ložicah so zrasle buče velikanke. Največja tehta 200, še tri pa vsaka po okrog 120 kg. In kakšen je recept: posebno seme, ročna opravištev, konjski gnoj in veliko vode. Na koncu je pridelek potrebno tudi pospraviti.

Foto: Lea Širok

Plakatiranje na črno so šteti dnevi.

Z novim občinskim odlokom bodo plakati morali biti postavljeni tako, da ne ovirajo prometa, namembnosti prostora in ne kazijo videza okolja.

Foto: Lea Širok